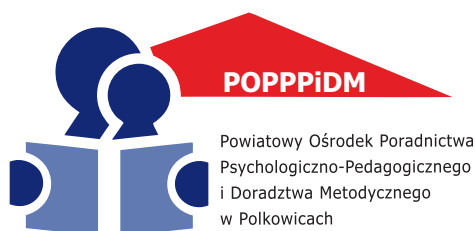

BIULETYN

Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

nr 27 / kwiecień 2024

W numerze między innymi:

- „Wróćmy do łaciny, gdyż lingua latinapulchraest”,
- „Asertywność w pracy nauczyciela...”,
- „Wychować po łemkowsku – dokonać transmisji kulturowej”
- „Zasady postępowania w sytuacjach skarg na nauczyciela”,
- „Konferencja w innym stylu – Open Space Technology”,
- „Rok 2023 rokiem Wisławy Szymborskiej...”,
- „Uczymy myśleć”,
- „Speeddating, czyli... szybka randka”

OD REDAKCJI

Szanowni Państwo

Mamy zaszczyt oddać kolejny dwudziesty siódmy numer „Biuletynu Powiatowego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Polkowicach”. Dzięki Państwa współpracy nadal możemy w naszym periodyku promować przedsięwzięcia placówek oświatowych, stwarzać warunki do wymiany pomysłów i doświadczeń, również podejmować tematykę związaną z aktualnościami w edukacji.

Pragniemy nie tylko informować o działaniach PODM w Polkowicach, ale również o dokonaniach nauczycieli i ich uczniów. Z przyjemnością dzielimy się sprawdzonymi pomysłami na praktyczne, a najmilej widziane – innowacyjne – rozwiązania w codziennej pracy pedagogicznej. Niech publikowane materiały będą inspiracją dla każdego, kto uznaje wartość nauczania i kształcenia z pasją.

W biuletynie znalazły się artykuły, których Autorzy chętnie opisują przedsięwzięcia i prezentują własne opracowania metodyczne. Zachęcamy, aby w kolejnych numerach wyrazić także opinie o aktualnościach w oświacie, literaturze, kulturze. Wciąż liczymy na owocną współpracę z Państwem i zachęcamy do publikowania.

Redakcja nie bierze odpowiedzialności za zawartość merytoryczną publikacji. Nie zwraca materiałów niezamówionych i zastrzega sobie prawo do skracania artykułów i korespondencji oraz opatrywania ich własnymi tytułami.

Z wyrazami szacunku

Redakcja

WIZJE – KONCEPCJE – DOŚWIADCZENIA NASZEJ PLACÓWKI

Wróćmy do łaciny, gdyż *lingua latinapulchraest*

O języku łacińskim mówi się najczęściej, że to język martwy, czyli taki, który nie jest używany przez żadną grupę etniczną. Rzadziej wspomina się o oddziaływaniu języka łacińskiego oraz kultury grecko-rzymskiego antyku na języki i kulturę europejską wieków późniejszych. Faktem jest, że to starożytni Rzymianie posługiwali się tym językiem, ale wraz z ich ekspansją w Europie język łaciński stał się tzw. „lingua franca”, czyli powszechnie używanym językiem na kontynencie. W takich właśnie historycznych uwarunkowaniach ukształtowały się języki romańskie, takie jak: francuski, włoski, hiszpański, portugalski oraz rumuński. Języki te są do siebie bardzo podobne, co bezsprzecznie wynika ze wspólnego dla nich łacińskiego pochodzenia.

Historia łaciny to dzieje kultury europejskiej, a nauka tego języka to między innymi zdobywanie kompetencji kulturowych. Uczniowie uświadamiają sobie, że istnieje indoeuropejska rodzina języków, do której należy łacina oraz większość współczesnych języków europejskich, w tym język polski. Alfabet grecko-łaciński jest alfabetem współczesnej Europy. Z kolei każda „próba poznania łaciny daje możliwość lepszego rozumienia zjawisk, które zachodziły w naszej historii i kulturze. Jej znajomość moglibyśmy porównać do okularów, przez które lepiej widzimy otaczający świat”. Znajomość łaciny pomaga też w nauce kolejnych języków.

Zestawiając łacińskie wyrazy z ich polskimi znaczeniami, nietrudno dostrzec podobieństwa do wyrazów używanych w innych językach. Wpływ łaciny dostrzegamy w języku angielskim, niemieckim, rosyjskim i innych.

Język łaciński	lectio	musica	populus	aqua	deus	ferrum	exemplum
Język polski	lekcja	muzyka	lud	woda	bóg	żelazo	przykład
inne języki	wł.: „lezione”	niem.: „Musik”	ang.: „people”	hiszp.: „agua”	wł.: „dio”	franc.: „fer”	niem.: „Exempel”

Inne łacińskie słowa, których znaczenie od razu rozumiemy to np.: **actor, bibliothēca, caeremonia, circus, comoedia, cultura, effectus, familia, fortuna, honor, instrumentum, lector, littera, mathematica, poeta, res publica, rosa, theātrum, urna, veterānus, villa.**

Ponadto starożytność przekazała epoce nowożytnej tak ważne również dzisiaj ideały człowieczeństwa. To wówczas narodziło się pojęcie **humanitas** – człowieczeństwa rozumianego uniwersalnie jako sposób życia, życzliwość wobec innych, wychowanie i wykształcenie. Znakomitą ilustracją tego dziedzictwa są słowa rzymskiego poety Terencjusza, cyt.: **„Homo sum et humani nil a me alienum puto”** (Jestem człowiekiem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce).

Łacińskie „mądrości” cytowane są w niezliczonej ilości pięknych sentencji. Przypomnijmy tutaj niektóre z nich:

Sentencja łacińska	Tłumaczenie polskie
Litt̃eradocet, litt̃eranocet.	Słowo uczy, słowo szkodzi.
Invidiāgloriāe umbra est.	Zazdrość jest cieniem chwały.
Errarehumanumest.	Błądzić jest rzeczą ludzką.
Non omne, quodnitet, aurum est.	Nie wszystko złoto co się świeci.
Non omnismoriār.	Nie wszystek umrę.
Pecuniā non olet.	Pieniądz nie śmierdzi.
Repetitiōestmaterstudiōrum.	Powtarzanie jest matką nauk.
Dura lex, sed lex.	Surowe prawo, lecz prawo.
Cogito, ergo sum.	Myślę, więc jestem.
Citius, altius, fortius.	Szybciej, wyżej, mocniej.

Z biegiem czasu łacina nie była już naszym językiem ojczystym. I choć dziś uważana jest za język martwy, jej znajomość ułatwia nam zrozumienie treści i terminologii naukowej różnych dziedzin wiedzy: chemii, filozofii, fizyki, historii, literatury, matematyki, medycyny, prawa i in. Na pewno znane nam są znaczenia takich wyrażen, jak: **ad acta** (sprawa odłożona), **prōpūblicō bono** (dla dobra publicznego), **ad hoc** (doraźnie), **ad rem** (do rzeczy), **alter ego** (drugie ja), **a priōri** (z założenia, niezależnie od doświadczenia), **curricūlum vitae - c.v.** (przebieg życia; życiorys), **de facto** (istotnie, rzeczywiście; w rzeczywistości, w praktyce) i inne.

Bibliografia:

K. Kumaniecki, Słownik łacińsko-polski, Warszawa 1997.

J. Wikarjak, Gramatyka opisowa języka łacińskiego, Warszawa 2013.

H. Wolanin, Gramatyka opisowa klasycznej łaciny w ujęciu strukturalnym, Kraków 2012.

Wiesław Ksenycz – doradca metodyczny

Asertywność w pracy nauczyciela. Jak radzić sobie ze stresem w środowisku szkolnym?

Asertywnie czyli „stanowczo, łagodnie, bez lęku”. To postawa jasnego, szczerego wyrażania opinii, stawiania granic niepożądanym zachowaniom innych osób i obrony tzw. swoich granic. Jej wykorzystanie pozwala nauczycielowi zadbać o własne potrzeby w życiu zawodowym oraz podwyższać efektywność wychowawczą. Umiejętnie zastosowana asertywność podnosi komfort psychiczny w pracy zawodowej, a także w życiu osobistym nauczyciela. Asertywność jest wyjściem poza postawę uległości (ustępowanie innym), jak i agresywności (atakowanie innych werbalnie, a nawet fizycznie).

Co zatem oznacza bycie asertywnym?

Bycie asertywnym oznacza dbanie o własne interesy, wyrażanie swojej opinii, sprzeciw i stawianie granic. Pozwala przyjmować pozytywne i negatywne informacje na swój temat. Asertywność jest umiejętnością uczciwego, pełnego i szczerego wyrażania własnych uczuć oraz poglądów i obrony swoich praw, przy jednoczesnym respektowaniu praw innych. Jest niezwykle przydatna w różnych obszarach codziennej pracy nauczyciela w szkole w jego relacjach z uczniami oraz z ich opiekunami prawnymi.

Kiedy i w jakich okolicznościach zachowania asertywne mogą się dla nauczycieli okazać przydatne?

Przede wszystkim w tzw. sytuacjach problemowych dotyczących kwestii wychowawczych i dydaktycznych. Spectrum powyższych problemów jest bardzo rozległe i wieloaspektowe, o czym świadczy wielkoskalowość problematyki, na jaką w swojej codziennej pracy natrafiają nauczyciele. Należy do nich przykładowo nieprzystosowanie dzieci do wymagań szkoły, przejawianie przez nie postaw konfrontacyjnych, ich niedojrzałość emocjonalna, problemy rówieśnicze (w tym postawy buntownicze), zaburzenia emocjonalne i agresja słowna. Do czynników problemowych zalicza się także kwestie domowe uczniów: rozbieżności rodzin, przemoc i agresja domowa, znęcanie się nad dziećmi, niewydolność wychowawcza rodziców, brak kontaktu opiekunów ze szkołą, by wspomnieć także o innych, jak choćby problemy w kontaktach rówieśniczych, wady rozwojowe, trudności materialne, uzależnienia od gier komputerowych czy mediów społecznościowych oraz poczucie skrzywdzenia.

Wymienione powyżej czynniki są niezależne od nauczycieli lub zależą od nich pośrednio. Część spraw problemowych powodują jednak sami nauczyciele – często nieświadomie. Dotyczy to takich aspektów ich pracy, jak styl prowadzonych zajęć, stosowane metody dydaktyczne czy sposób załatwiania spraw problemowych. Według badań na szkolne problemy uczniów - powodowane przez nauczycieli - składają

się: zbyt liczne zadania do wykonania, w tym zadania domowe (w ocenie 57,6% uczniów), złożoność zadań (53,5%), nieobiektywne ocenianie (51,1%), chaotyczny tok lekcji (38%), uszczypliwe komentarze nauczycieli (37%), konflikty uczniów z koleżankami i kolegami (33,6%).

Ważnym obszarem pracy nauczycieli są relacje z rodzicami i opiekunami prawnymi uczniów. Niestety, przeprowadzone badania wskazują na istnienie animozji i wzajemnych nieporozumień na linii nauczyciel – rodzic. Nauczyciele wskazują na roszczeniowość opiekunów, destrukcyjność postawi zachowań oraz niechęć do jakiegokolwiek współpracy ze szkołą. Rodzice uczniów z kolei wymieniają niskie kompetencje interpersonalne nauczycieli w kontaktach z nimi, zaślanianie się brakiem czasu na załatwianie problemów uczniów, niewłaściwe postrzeganie ich problemów, lekceważenie rodziców i ich przedmiotowe traktowanie, brak partnerstwa oraz obawa o upublicznianie informacji o uczniu i jego problemach domowych.

Jak zatem należy postępować, aby zminimalizować problem? Co zrobić, aby skutecznie unikać konfliktów i napięć? Jak działać, aby deeskalować i pomagać? Jak zachowywać się asertywnie?

W relacjach z uczniami należy przede wszystkim zapewnić im poczucie bezpieczeństwa, unikać napięć i nieporozumień. Nauczyciel powinien znać możliwości edukacyjne uczniów oraz swoje ograniczenia. Powinien dostosować tok lekcji i jej narrację do ich możliwości percepcyjnych i zadaniowości. Realizując założenia podstawy programowej, powinien moderować czasem w zależności od możliwości percepcyjnych uczniów. Realizując kolejne tematy, powinien uwzględniać możliwości edukacyjne jednostek zespołu klasowego. Uczniom powinien stawiać granice, by modelować ich prawidłowe postawy. Powinien także umiejętnie i z wyczuciem wyrażać swoje emocje w sytuacjach problemowych. Docierać do ucznia w kwestiach wychowawczych i dydaktycznych w sposób jasny i bezpośredni. Okazywać szacunek i liczyć się z ich emocjami. Powinien wspomagać prawidłowy rozwój uczniów, ucząc ich odpowiedzialności. Mieć świadomość swoich mocnych i słabych stron, a także możliwości i ograniczeń uczniów.

W sytuacjach niewłaściwych zachowań (sytuacje wychowawcze) bądź niestosowania się przez uczniów do wskazywanych poleceń (sytuacje dydaktyczne), postępując asertywnie, nauczyciel zawsze stanowczo, głośno i wyrażnie powinien stosować komunikaty:

- NIE!
- NIE RÓB TAK!
- NIE ZACHOWUJ SIĘ TAK!
- NIE WOLNO CI W TAKI SPOSÓB POSTĘPOWAĆ!
- NIE MOŻESZ TAK WIĘCEJ ROBIĆ!

Powyższe komunikaty - w zależności od zaistniałej sytuacji - powinny być wstępem do rozmowy z uczniem podczas lekcji, przerwy międzylekcyjnej bądź w toku dalszych działań statutowych.

Asertywnym elementem każdego z powyższych działań w sytuacjach problemowych pozwalających na ich konstruktywne rozwiązanie jest:

1. Wyrażenie swoich uczuć i emocji.
2. Opanowanie emocji i spokojne komunikaty.
3. Bezpośrednie, bez „owijania w bawełnę”, mówienie o powstałym problemie.
4. Wskazanie na bezpośrednią przyczynę problemu.
5. Uświadomienie uczniowi skutków prawnych i uwarunkowań proceduralnych.

6. Wskazanie satysfakcjonującego rozwiązania.
7. Czuwanie nad prawidłowym rozwiązaniem sytuacji.
8. Jeśli zajdzie potrzeba - korekta wcześniej proponowanych działań.

Powyższe punkty znajdują także zastosowanie w relacjach z prawnymi opiekunami uczniów, z którymi nauczyciel powinien dodatkowo zadbać o odpowiednią przestrzeń do rozmowy (ustronne miejsce). Skoncentrować się na uświadomieniu im problemu, wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości, aby wyeliminować sytuacje sporne. Warto podzielić się z nimi własnymi odczuciami (komunikat – ja). Solidnie przygotować się do rozmowy z nimi, aby uniknąć chaosu informacyjnego. Prezentować otwartą postawę, co ułatwia rozwiązanie problemu. Wskazać skalę problemu, jego przyczyny, zaproponować sposób rozwiązania sytuacji spornej, przedyskutować z rodzicami propozycje dalszej pracy oraz wdrożyć omówione rozwiązania.

Wskazane powyżej sposoby asertywnych zachowań nauczyciela dają uczniom i ich rodzicom poczucie bezpieczeństwa i stabilności oraz porządkują tzw. szkolny świat. Pomagają w budowie poprawnych relacji. Uczniów uczą życia w społeczeństwie poprzez okazywanie wzajemnego szacunku. Określają, co im wolno, jednocześnie informując ich o konsekwencjach niewłaściwych zachowań.

Reakcje asertywne przydatne w codziennej pracy nauczyciela to wyrażanie swoich emocji i uczuć. Stanowcze stawianie granic. Unikanie negatywnych cech mowy ciała, mówienie spokojnie i rzeczowo, akceptowanie własnych błędów przy wyciąganiu z nich wniosków.

Zasady asertywnej komunikacji:

1. Zanim odpowiesz, zrób przerwę.
2. Słuchaj z uwagą (dobrze zrozum fakty, emocje, potrzeby).
3. Wyrażaj własne uczucia, potrzeby i poglądy.
4. Rozmawiaj szczerze.
5. Mów w sposób jasny i unikaj przesadnej elokwencji.
6. Wspieraj słowa komunikacją niewerbalną.
7. Uwzględnij punkt widzenia i perspektywę odbiorcy.
8. Licz się z emocjami drugiej strony.

Grzegorz Kochman – doradca metodyczny

BATIK

Batiki wykonane przez moich uczniów

Batik jest techniką malowania tkanin metodą wielokrotnego barwienia. Na początku osłania się pewne części płótna hydrofobowym woskiem. Podczas farbowania barwnik „nie łapie” tkaniny w tych miejscach. Proces powtarza się tyle razy, ile kolorów chce się uzyskać na przyszłym obrazie.

Sama nauczyłam się batikować w dojrzałym wieku. Od tego czasu ta technika wciąż towarzyszy mi w mojej edukacyjnej i artystycznej podróży. Wielokrotnie miałam też okazję prowadzić warsztaty malowania woskiem. Zrealizowałam - wraz z adeptami tej sztuki - wiele projektów. W związku z tym dostrzegłam w tej pracy ogromne wartości edukacyjne i terapeutyczne. Można powiedzieć, że technikę tę poznałam „na własnej skórze”. Widząc niesamowity potencjał techniki batiku, uznałam za wartościowe przedstawienie wachlarza jej możliwości.

Historia batiku na Jawie i w Polsce

Sztuka batiku pełniła na Jawie wiele różnych funkcji. Estetyczną - batikowane tkaniny miały w regionie rangę artystyczną porównywalną z malarstwem olejnym w Europie. Użytkową - z tkanin robiono szaty - sarongi. Sarong jest długim kawałkiem zdobionego płótna, który następnie jest odpowiednio przeplatany przez ciało tak, aby uzyskać kształt szaty. Bardzo ważna dla lokalnej społeczności była także rozbudowana ikonografia obecna w batikowej twórczości. Wzory świadczyły często o statusie społecznym osoby, która je nosiła. Oprócz tego poszczególne motywy były „przypisane” do konkretnych uroczystości, a ich symbolika często nadawała tkaninom kontekst religijny.

Właśnie rozbudowana ornamentyka była tym elementem, który pomagał zespajać ze sobą wielokulturowe społeczeństwo Jawy. Wyspa leży na przecięciu wielu niegdyś szlaków handlowych, a urodzajne równikowe ziemie kusiły wojażerów z różnych części świata do osiedlenia się na Jawie. Mieszkały tam różne ludy: Malaje i Jawanie (miejscowi), Chińczycy, Arabowie i Europejczycy. Motywy z tych wielu kultur przeplatały się ze sobą w batikowych wzorach, które są obrazem jedności w różnorodności jawajskich ludów. Występują we wspólnym „uniwersum” ikonografii batikowej (często nawet na tych samych tkaninach). Z drugiej strony ornamentyka jawajskich tkanin jest też odbiciem tamtejszych podziałów społecznych.

Technika batiku już na początku swojego istnienia towarzyszyła ludziom w ich rozwoju. Jako nośnik symboli religijnych sarongi przypominały Jawajczykom o fundamentalnych wartościach. A wymagający cierpliwości i uważności proces tworzenia wspierał w dochodzeniu do wewnętrznej równowagi.

W Polsce tradycyjnie woskiem maluje się pisanki. Do pokrywania jajek woskiem używa się specjalnych metalowych pisaków, igły lub szpilki. Następnie zanurza się jajko w barwniku, po czym pod wpływem ciepła usuwa się wosk.

Tradycja malowania jajek wielkanocnych w Polsce jest starsza niż sama Wielkanoc. Jajka – symbol życia, barwiono, żeby świętować nadejście wiosny. Najstarsze zachowane pisanki datuje się na X – XII wiek. Zostały znalezione na terenie dawnej słowiańskiej twierdzy w Ostrówku.

Właśnie dzięki tradycji malowania jajek woskiem, kiedy technika batiku „przyłynęła” do Polski, tak dobrze „przyjęła się” wśród artystów i pedagogów. Po prostu jawiła się naszym rodakom jako „coś znanego”. Na początku batikowanie płócien nazywano nawet techniką pisankowania.

Michał Siedlecki – botanik i autor książki „Jawa. Przyroda i sztuka: uwagi z podróży”

– wracając z czteroletniej ekspedycji na Jawie, przywiózł ze sobą obszerną kolekcję batików. Przywiezionymi tkaninami postanowił obdarować najbliższe mu osoby. Dzięki temu wśród bohemy środowiska krakowskiego (skąd pochodził Siedlecki) rozpowszechnił się batik.

Na lata 1913 -1926 przypadła działalność Warsztatów Krakowskich. W ich ramach Antoni Buszek otworzył pracownię batiku, w której do tworzenia sztuki użytkowej zatrudniał 13-15 -letnie dziewczęta. Buszek nie przygotowywał swoich podopiecznych plastycznie. Stwarzał tylko optymalne warunki do tworzenia. Wychodził z założenia, że każdy posiada w sobie naturalne zdolności tworzenia i najlepiej rozwijać je spontanicznie. W Warsztatach Krakowskich batikowano nie tylko na tkaninie, ale także na drewnie, metalu, ceramice, kości słoniowej i skórze. Malowano woskiem przedmioty użytkowe, takie jak: szale, poduszki, abażury, wstążki, okładki do książek, serwety, zasłony, meble i zakładki do książek.

Jednak pod koniec lat dwudziestych zainteresowanie batikiem w Polsce wygasło. Powróciło dopiero po zakończeniu II wojny światowej. Wtedy to z dziedziny sztuki użytkowej stał się dyscypliną sztuk pięknych. Wielu artystów zaczęło wówczas batikować pędzlem, odchodząc od miedzianych lejków. Pozwalało im to na większą ekspresję twórczą.

Odrodzenie batiku w Polsce, które trwa od końca lat 80. aż do dzisiaj, jest związane z działaniem Akademii Łącznica. To właśnie tam malowania woskiem nauczyła się wyżej wspomniana artystka. Sukces, którym jest przywrócenie w Polsce międzywojennej tradycji batiku, zawdzięczamy Zofii Bisiak – twórczyni pracowni batiku. Po kilku latach prowadzenie pracowni przejęła Helena Szuba.

Ilustracja 16: Obraz z pracowni w Akademii Łącznica

Źródło: www.lucznic.org.pl

Piszę o tym dlatego, że to właśnie w pracowni Heleny Szuby większość obecnych polskich artystów i edukatorów pracujących w tej technice nauczyła się batik. W związku z tym to właśnie „łucznicowski” batik wyznaczył kierunek artystyczny współczesnego malowania woskiem w Polsce.

Po zatknięciu się z tą techniką w Łucznicy swoje batikowe pracownie edukacyjne założyły między innymi: Dorota Wielkosielec w Warszawie, Aleksandra Herisz w Bytomiu, Aleksandra Buzowska w Szczecinie, Danuta Turbacz w Rzeszowie i właśnie ja - **Krystyna Bajon w Polkowicach.**

Właściwości edukacyjne i terapeutyczne

Praca w tej technice wymaga wielkiego skupienia, precyzji i odwagi na etapie malowania woskiem. Wymieniając terapeutyczne walory techniki batiku, zwracam uwagę na jej atrakcyjność. Zarówno w kontekście interesującego procesu tworzenia (działanie stymulujące), jak i efektywności techniki (wspiera motywację do działania i daje satysfakcję).

Głównymi założeniami powstania pracowni batiku w mojej szkole były: stworzenie przestrzeni edukacyjnej, w której możliwe jest wyrażenie myśli i emocji poprzez sztukę, zwiększenie skuteczności i optymalizacja czasu trwania procesu twórczego poprzez poszerzenie wachlarza metod, zbudowanie jakościowej relacji terapeutycznej, wzbogacenie wartości kulturowych w poradnictwie psychologicznym i metodycznym oraz pobudzenie kreatywności uczestników tworzących batik.

Wśród terapeutycznych wartości, jakie możemy odnaleźć w technice batiku, ważna jest praca z kolorem. Barwienie batikowych tkanin może wspierać kreatywność i wyobraźnię. Konieczność odwróconego myślenia kolorystycznego i planowania farbowań podczas tworzenia „wymusza” pobudzenie wyobraźni. Ważnym aspektem pracy z kolorem w batiku dla początkującego adepta tej techniki powinna być także obserwacja i odkrywanie własnych preferencji kolorystycznych.

Reasumując, batik może wspierać proces terapeutyczny na różnych płaszczyznach.

Po pierwsze w obszarze pracy z uważnością. Malowanie woskiem często wymaga precyzji i cierpliwości. Poza tym angażuje ciało, zmysły (wzrok, dotyk, słuch, a także węch – zapach pszczelego wosku), oddech i umysł. Ponadto tworzenie batików działa rozluźniająco i może redukować stres.

Bardzo ważnym aspektem terapeutycznej pracy z batikiem (jak i z innymi technikami) jest kontekst kulturowy. Działając w danej technice w jej rodzimym kręgu kulturowym, możemy spodziewać się zwiększenia poczucia przynależności do społeczeństwa i tożsamości narodowej, a także świadomości własnego dziedzictwa kulturowego.

Jestem nauczycielką plastyki i od trzynastu lat prowadzę pracownię batiku w Szkole Podstawowej nr4 w Polkowicach. Widzę w technice malowania woskiem wiele walorów edukacyjnych.

Rozwoju kreatywności poprzez pracę z batikiem upatruję w nieprzewidywalności tej techniki. Często trudno uniknąć nieplanowanych kleksów, kolorów, barwników innych niż oczekiwaliśmy, ale jeśli tak się stanie, to nie pozostaje nic innego, jak zaakceptować ten proces. Wtedy można potraktować ten przypadek jako inspirację do generowania nowych pomysłów.

Zauważam też, że tworząc batiki, moi uczniowie uczą się odpowiedzialności. Proces batikowania wiąże się z kontaktem z gorącym woskiem, kuchenką, żelazkiem. Uczniowie (oczywiście po odpowiednim przygotowaniu) rozumieją powagę sytuacji i zachowują wszystkie zasady bezpieczeństwa. Prowadząc pracownię, widzę, że ta sytuacja buduje w nich odpowiedzialność i skupienie.

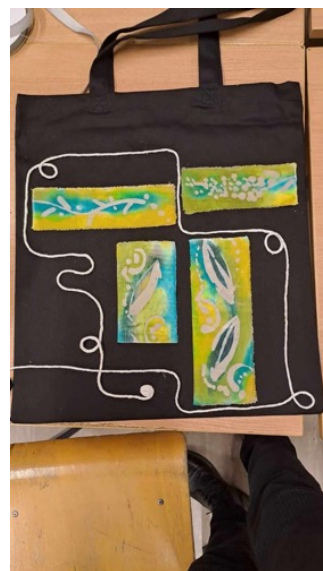
Wiem, że batik często okazuje się wsparciem w odniesieniu sukcesu. Wieloetapowy proces twórczy

sprawia, że nawet najmniejsze dzieło daje poczucie wykonania dużej pracy.

Zwracam też uwagę na wartość dawania uczniom niekonwencjonalnych zadań plastycznych. To ich inspiruje i pobudza ich kreatywność. Batik niewątpliwie jest dla dzieci bardzo interesującą i satysfakcjonującą techniką.

Przeprowadziłam też dwukrotnie warsztaty metodyczne, artystyczne dla nauczycieli. Muszę przyznać, że reakcja na ich własne dzieła była podobna do reakcji moich uczniów. Radość i wielkie zadowolenie.

Batik jest wart wykorzystania zarówno w edukacji, jak i w terapii.

Batiki wykonane podczas warsztatów metodycznych z nauczycielami

Bibliografia:

M. Siedlecki, Jawa. *Przyroda i sztuka uwagi z podróży*, Wydawnictwo J. Mortkowicza, Kraków 1913,

M. Siedlecki, Jawa. *Przyroda i sztuka uwagi z podróży*, Wydawnictwo J. Mortkowicza, Kraków 1913,

M. Wrońska-Friend, *Sztuka pisana woskiem. Batik w Indonezji i w Polsce*, Gondwana, Warszawa 2008

Krystyna Bajon – doradca metodyczny

Uczę, nie nudząc –przykłady form aktywizacji uczniów w klasach starszych szkoły podstawowej

Uczniowie siódmych i ósmych klas szkoły podstawowej wymagają od nauczyciela specyficznego podejścia w obszarach przekazywania treści edukacyjnych i efektywnej współpracy. Specyfika jest wynikiem tego, że 13-15 - latkowie z jednej strony są przebudźcowani (portale społecznościowe, intensywne kontakty w komunikatorach), z drugiej zaś ich uwagę, w znacznym stopniu, absorbują zajęcia dodatkowe, zainteresowania i pasje. Miejsca na przyswajanie wiedzy i naukę w ich harmonogramie dnia pozostaje niewiele. Wymaga to od nauczycieli wysiłku w przygotowaniu się do zajęć, aby prowadzone przez nich lekcje nie były szablonowe i przewidywalne. Ciekawe lekcje to lepsze przyswajanie wiedzy przez uczniów, lepsze wyniki edukacyjne oraz rezultaty egzaminu ósmoklasisty. Co zrobić, aby skupić uwagę uczniów, aby przekazywane treści ich ciekawiły, aktywizowały i zachęcały do udziału w lekcji?

Odpowiedzią na powyższe pytania jest odpowiednie zaplanowanie lekcji w formule, która uwzględni metody, które skupią uwagę uczniów, zaciekawią ich i tym samym wpłyną na podniesienie poziomu ich aktywności. Do pożądaných narzędzi i metod pracy należą zadania i ćwiczenia z podręcznika (multibooka), aplikacje, filmy i ikonografiki. Wielu nauczycieli na co dzień korzysta ze wskazanych pomocy – ważne jest jednak ich poprawne wykorzystanie, które z jednej strony pozwoli na uniknięcie przypadkowości ich doboru, a z drugiej zapewni jak najefektywniejsze ich wykorzystanie.

Zacznijmy od odpowiedniego zaplanowania lekcji. Jest to najistotniejszy element całej wykładni i powinien skutkować pozytywnymi efektami edukacyjnymi.

1. Czynności organizacyjne -do 5 min.
2. Rekapitulacja wtórna -ok. 3-5 min. (można korzystać z tego elementu uznaniowo).
3. Wprowadzenie nowego tematu -20 do 30 min.
Tu zaplanować korzystanie z tekstów, filmów, ikonografik, muzyki. Ilość planowanych elementów jest uznaniowa, należy uwzględnić możliwości edukacyjne poszczególnych zespołów (tj. materiały, które sprawdzą się np. w klasie 7a, niekoniecznie sprawdzą się w kl. 7b); poszczególne elementy wraz z omówieniem powinny być realizowane w czasie ok. 2 -5 min., można uwzględnić pogadankę trwającą 5 do 10 min.
4. Podsumowanie -rekapitulacja pierwotna 3-5 min.

Przy planowaniu zajęć należy tak skorelować dobór treści i metod, aby się wzajemnie uzupełniały. Czynniki motywujące uczniów do pracy:

1. Dobór treści odpowiedni do możliwości percepcyjnych uczniów.
2. Zaplanowanie ich wykorzystania w odpowiednim momencie lekcji.
3. Poinformowanie uczniów o tym, na co będziesz zwracał uwagę.
4. Uważne moderowanie czasem zajęć.
5. Akcentowanie najważniejszych treści.

Należy pamiętać także o zróżnicowaniu. Skutecznie przeprowadzona lekcja przy dobrze skorelowanych treściach niekoniecznie będzie sprawdzała się w równoległej klasie. Percepcja i możliwości pracy uczniów w poszczególnych zespołach klasowych są bowiem często bardzo zróżnicowane. Z uwagi na to wskazane jest różnicowanie treści oraz stosowanych metod z uwzględnieniem możliwości edukacyjnych uczniów

danego zespołu klasowego.

Przykładowe formy wykorzystania tekstów, ikonografik, filmów oraz muzyki podczas zajęć z uczniami:

1. Biologia. Praca zespołowa wymagająca wzajemnej współpracy uczniów. Według wskazówek nauczyciela grupa samodzielnie wykonuje makietę układu wydalniczego oraz przygotowuje treść krótkiej prelekcji. Efekty pracy uczniów prezentowane są podczas zajęć. Nauczyciel wcześniej informuje uczniów, na co będzie zwracał uwagę przy ocenianiu ich pracy.

2. Biologia. Praca z wykorzystaniem aplikacji odtwarzającej organy wewnętrzne człowieka. Uczniowie lokalizują organy człowieka, odpowiednio je nazywają i omawiają ich przeznaczenie. Nauczyciel uzupełnia i podsumowuje odpowiedzi uczniów.

3. Historia. Utwory muzyczne formacji Sabbathon z platformy Youtube. Uczniowie odsłuchują piosenki i następnie odnoszą się do prezentowanych treści w zakresie wydarzeń historycznych. Nauczyciel odpowiedzi uczniów uzupełnia i podsumowuje.

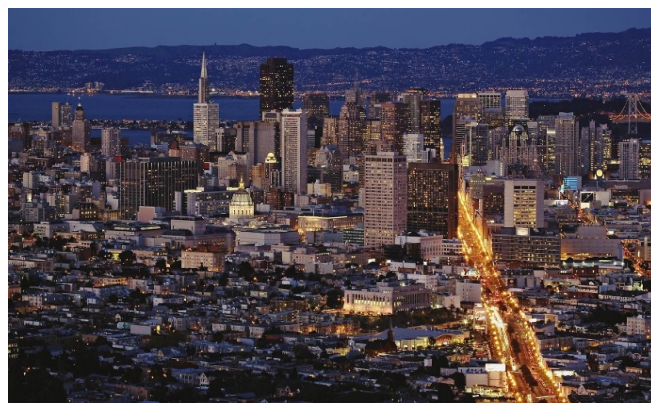
4. Historia. Interpretacja treści ikonografiki. Uczniowie, po uważnym obejrzeniu prezentowanej grafiki, omawiają jej składniki - hasła, zapisy tekstowe, ilustracje. Następnie interpretację odnoszą do kontekstu sytuacji politycznej i relacji międzynarodowych obszarów Bliskiego Wschodu. Nauczyciel odpowiedzi uczniów uzupełnia i podsumowuje.

5. Wiedza o społeczeństwie. Uczniowie, po uważnym obejrzeniu prezentowanej ikonografiki, odnoszą się do umieszczonych na niej treści oraz do dynamiki rysunku. Wskazują typ reżimu politycznego, do którego nawiązuje prezentowana ilustracja oraz wskazują i komentują obszary tzw. swobód politycznych. Nauczyciel odpowiedzi uczniów uzupełnia i podsumowuje.

6. Geografia. Na podstawie zdjęć uczniowie nazywają uwidoczniony na nich rodzaj wybrzeża i typ aglomeracji, następnie omawiają pozytywne i negatywne elementy specyfiki zamieszkiwania i funkcjonowania we wskazanych lokalizacjach w obszarach komunikacji, edukacji, ekologii, służby zdrowia, dostępu do kultury itp. Nauczyciel jak zawsze - odpowiedzi uczniów uzupełnia i podsumowuje.

Przy planowanej pracy nie należy przesadzać z ilością form. Należy wystrzegać się schematyczności i przewidywalności w planowanych działaniach. Nauczyciel powinien pilnować odpowiedniego tempa przekazu i nie powinien niepotrzebnie go wydłużać. Należy zwracać uwagę na najważniejsze elementy lekcji i akcentować jedynie najistotniejsze treści. Należy tak modyfikować przekazywane treści nauczania, aby dla wydolniejszych uczniów były one bardziej skomplikowane, a dla słabszych łatwiejsze, zarówno w formie przekazu, jak i w zakresie wykorzystywanych metod pracy i ich ilości.

Grzegorz Kochman – doradca metodyczny

Wychować po łemkowsku – dokonać transmisji kulturowej

Przez profesora Tarasewicza nazwany „ostatnim rycerzem wolnej Łemkowyny” – Paweł Stefanowski, wygłosił następujący apel:

Nadszedł
czas
tęsknoty
za słowem
za swoim
wolnym
słowem (...)
by z głębi wieków
dom swój
wybudować
własnymi rękoma
z kamienia
własnego drewna
i gliny
w barwach narodowych
Nie ja
nie ty
a my
wykuć musimy
przyszłość naszą (...)

To właśnie My - Wszyscy Łemkowie odczuwamy tęsknotę za swoim słowem i bardzo wielu, za Stefanowskim, bierze przyszłość owego we własne ręce.

Budujemy ten przyszły „dom” – tożsamość
z twardego „kamienia” – wiary,
z „drewna” – pamięci
i „gliny” – miłości, w barwach narodowych zawsze.

Dbając o podtrzymanie narodowej tożsamości i wspomaganie transmisji kulturowej, doceniamy wspólną wielokulturową współpracę z sąsiadami, przyjaciółmi, z każdym, kto chce dołączyć do naszych działań kulturowych.

Widzimy i czujemy, że różnorodność nas bogaci.

Od 2019 roku pełnię rolę nauczyciela języka łemkowskiego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach. Jest to stale czas odkrywania nowych możliwości działania na rzecz naszej mniejszości etnicznej. Jest to także czas odkrywania i poszerzania swoich własnych granic wyobraźni i kreowania nowych marzeń.

„Ten świat nie zaginął – nazywają nas Łemkami” w ramach Dolnośląskich Małych Grantów, to pierwszy projekt, który pozwolił pozyskać środki finansowe na działania skierowane do uczniów i najbliższej społeczności łemkowskiej w gminie Radwanice.

W ramach owego, pojechaliśmy na wycieczkę do Karpacza, zwiedziliśmy Chojnik, Prawosławny Dom w Cieplicach i termy w Jeleniej Górze.

Była to wspaniała rodzinna przygoda, podczas której mieliśmy okazję zintegrować się, rozmawiać w języku łemkowskim, snuć plany na przyszłość.

W ramach tego samego projektu zorganizowaliśmy festyn rodzinny dla parafian Parafii Prawosławnej w Buczynie.

Uczniowie uczący się języka łemkowskiego zaprezentowali program artystyczny oraz inscenizację obrazującą tragiczne wydarzenia związane z wysiedleniem Łemków z terenu Beskidu Niskiego, czyli Akcją Wisła.

Przedstawienie miało na celu zachowanie w pamięci losów naszych przodków, ale zarówno okazanie chęci i otwartości na współpracę z obecnymi sąsiadami różnych nacji.

Połączenie barw flagi łemkowskiej i polskiej miało na celu ukazanie otwartości łemkowskich serc na różnorodność, która nas nie dzieli, a wzajemnie bogaci kulturowo.

Wzajemny szacunek i tolerancja to wsparcie dla rozwoju, podtrzymania i przekazania tożsamości kulturowej następnym pokoleniom.

Kolejnym projektem w ramach Fundacji Orlen, był „Ten świat nie zaginął – nazywać nas będą Łemkami”.

Dzięki dofinansowaniu zorganizowaliśmy konkurs plastyczny „Łemkowska jesień w Radwanicach”, na który nadesłano 105 prac plastycznych z zachodniej i południowej Polski.

W ramach projektu zaprosiliśmy na Międzykulturowy Koncert Kolęd, w którym wystąpiły chóry, zespoły oraz soliści wielu kultur i pomimo obostrzeń epidemicznych, udało nam się zarejestrować i nacieszyć dusze pięknymi wykonaniami.

W ramach rozwoju duchowo – religijnego, pod okiem profesjonalnego ikonopisarza, zdołaliśmy stworzyć swoje własne ikony, co wymagało wiele czasu i pracy. Efekt ogromnie nas zaskoczył.

Kiedy już dusze ucieszyliśmy kolędami, ikonopisaniem, modlitwą, wybraliśmy się nad jezioro Głębokie, podczas którego wyzwaniem była gra terenowa, poszukiwanie skarbu, szycie flagi, wyścig i radość z wygranej.

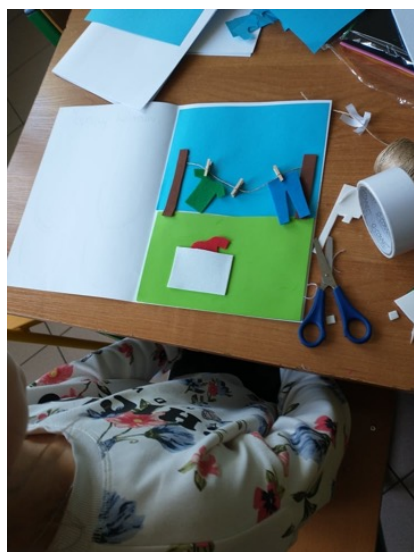
Kolejnym projektem, który dofinansował nasze działania był projekt napisany w ramach Programu Działaj Lokalnie Fundacji Wzgórza Dalkowskie, pt. „Na pomoście kultur i wolności”.

Do realizacji działań zaprosiliśmy wszystkich chętnych, którzy taki „pomost” rozumieją i chcą z nami podążać.

Zorganizowaliśmy konkurs fotograficzny „Moja kulturowa tożsamość”, który cieszył się zainteresowaniem i w sposób magiczny ukazał bogactwo naszej pięknej wielokulturowości.

Jury konkursowe miało nie lada kłopot przy uzgadnianiu werdyktu.

Jednym z działań projektowych było tworzenie książeczek sensorycznych wg pomysłów uczestników zajęć. Były to książeczki językowe, matematyczne, logiczne. Inspiracji i pomysłów było tyle, ilu chętnych do twórczej pracy.

Zwieńczeniem naszego „pomostu kultur i wolności” był koncert kolęd, który odbył się podczas wigilii gminnej w radwanickim parku. Ogromną radością było wspólne kolędowanie dla mieszkańców gminy przybyłych na tę uroczystość.

Realizacja projektów edukacyjno – kulturalnych przyniosła mi wiele radości, wzruszeń, cudownych spotkań i inspiracji do tworzenia. Niemniej, gdyby nie ludzie dobrej woli, przyjaciele oddani kulturze łemkowskiej, dbający o wartości, które wspólnie nam przyświtują, nie zdołałabym zrealizować powyższych inicjatyw. Dlatego pragnę z całego serca podziękować Państwu Joannie i Piotrowi Płaskoniom, Katarzynie i Mirosławowi Worhaczom i Pani Dyrektor Bogusławie Niemasz, która otworzyła mi możliwość realizacji tych działań, była i stale jest inspiracją do tworzenia.

Nieoczekiwanym efektem działań na rzecz mniejszości łemkowskiej stała się propozycja podjęcia zadań doradcy metodycznego, za inspirację owej dziękuję Panu Wiesławowi Ksenytcz i Pani Dyrektor Renacie Czapczyńskiej.

Zadanie wydawało się niemożliwe, a jednak, dzięki ciągłemu poznawaniu nowych ludzi, podejmowaniu nowych wyzwań, czuję, że granice możliwości nigdy nie zostaną w jednym miejscu.

W ramach doradztwa jesienią bieżącego roku szkolnego, odbył się III Międzypowiatowy Konkurs dla Mniejszości Narodowych i Etnicznych gościnnie w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach.

W części konkursowej dotyczącej wiedzy wzięło udział 14 uczniów, którzy przyjechali z Przemkowa, Raszkówki, Legnicy i Radwanic.

Wszyscy uczestnicy konkursu wykazali się ogromnym zaangażowaniem, wiedzą, zdolnościami, świadomością swojego pochodzenia, szacunkiem i miłością do swojej kultury.

Do zadań konkursowych wykorzystano zestawy kart pracy autorstwa Oksany Graban – Faj po swomu, za co serdecznie dziękujemy!

Dziękuję bardzo Rodzicom za wsparcie, pomoc i zaangażowanie!

Serdecznie dziękuję nauczycielkom języka łemkowskiego – Pani Natalii Kuncik, Pani Małgorzacie Herbut, Pani Margarecie Kiec oraz Pani Marii Gregor za współpracę, nieocenione wsparcie, wzajemną inspirację, dzielenie się nie tylko warsztatem, ale całymimi sercami.

Oto relacja fotograficzna:

Wszelkie inicjatywy zmierzające ku krzewieniu tradycji, zatrzymywaniu i przekazywaniu pamięci, budowaniu tożsamości, potrzebne są nam - Łemkom po to, aby ten świat nie zagaął, po to, aby zawsze nazywano nas Łemkami.

A więc:

*„Nie ja
nie ty
a my
wykuć musimy
przyszłość naszą
ojcowie,
bracia,
dzieci moje,
bogowie”¹*

Bibliografia:

1. Paweł Stefanowski, Wiersze wybrane, Laboratorium literatury IKRiBL, Siedlce – Warszawa, 2022
2. Petro Murianka, A ja znam azbuku; Elementarz łemkowski, Rutenika, Warszawa – Legnica, 2003
3. Zdjęcia pochodzą ze zbioru własnego

Dorota Maksymczak – doradca metodyczny

Zasady postępowania w sytuacjach skarg na nauczyciela

Skarga na nauczyciela jest dla pedagogów bardzo traumatycznym doznaniem. Wiąże się z silnymi emocjami, stresem i licznymi problemami. W ostatnich latach odnotowuje się znaczny wzrost liczby skarg na nauczycieli, które napływają do dyrektorów szkół ze strony rodziców i uczniów. Prawo do złożenia skargi na nauczyciela przysługuje każdemu uczniowi czy jego opiekunowi prawnemu, jeśli tylko uważa, że pedagog nie wykonuje swoich obowiązków zgodnie z przepisami lub wykonuje je w sposób niewłaściwy. W czasach wzrostu poczucia sprawczości rodziców, wrażliwości uczniów - skarga na pedagoga staje się możliwym elementem jego codziennej pracy. Co zrobić, gdy dojdzie do takiej okoliczności? Jak zachować się w takiej sytuacji? Jakie są zasady składania skarg? Jakie przepisy regulują działania w takiej okoliczności? Jak powinien zachować się nauczyciel? I wreszcie -jakie przysługują mu prawa?

Organami, do których uczniowie i ich opiekunowie prawni mogą kierować skargi, są dyrektor szkoły lub organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Należy jednak pamiętać, że samo wniesienie skargi na nauczyciela nie stanowi ani dowodu jego winy, ani też nie przesądza o wymiarze kary dla niego lub o randze uchybienia. W pierwszej kolejności skarga powinna być skierowana do dyrektora szkoły, w której jest zatrudniony nauczyciel. Dalsze postępowanie zależy od rodzaju złożonej skargi i obowiązujących w danej szkole procedur.

Po wpłynięciu skargi -od daty jej wpłynięcia - dyrektor ma 14 dni na ustosunkowanie się do niej. W wyjątkowych przypadkach może to być nawet 30 dni – ale przyczyna musi być ważna. Dyrektor w pierwszej kolejności powinien odebrać ustne wyjaśnienia od nauczyciela. Rozmowa wyjaśniająca powinna odbyć się w obecności innego pracownika szkoły, do którego zadań należy sporządzenie z jej przebiegu notatki służbowej. Zdobyte w taki sposób wyjaśnienia rozstrzygają o dalszym postępowaniu, w tym także o ewentualnym uznaniu zasadności zarzutów, od czego zależy dalsze postępowanie. Na tym etapie nie jest istotne dyscyplinowanie nauczyciela, lecz szczegółowe wyjaśnienie okoliczności sprawy (zdobyte na tym etapie postępowania informacje mogą posłużyć do zredagowania ewentualnego zawiadomienia o sprawie rzecznika dyscyplinarnego). Z przebiegu postępowania wyjaśniającego dyrektor powinien sporządzić protokół, poinformować osobę składającą skargę o wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego oraz o podjętych decyzjach. Osoba składająca skargę nie ma uprawnień do wglądu w materiały zebrane w trakcie postępowania wyjaśniającego, za wyjątkiem zeznań złożonych przez jej/jego dziecko. Informacje związane z postępowaniem są objęte

tajemnicą i nie stanowią informacji publicznej. W sytuacji potwierdzenia się zarzutów wobec nauczyciela, powinien on zostać ukarany przez dyrektora szkoły, sprawa może też być przekazana do kuratorium oświaty. Rodzicom - w przypadku uznania przez dyrektora szkoły bezzasadności złożonej skargi, przysługuje prawo do odwołania się od jego decyzji (w terminie 14 dni od daty jej otrzymania). Oznacza to automatyczne skierowanie sprawy do kuratorium oświaty.

Skarga na nauczyciela złożona w kuratorium skutkuje przeprowadzeniem w szkole kontroli, której celem będzie sprawdzenie jej zasadności. Podczas wizytacji pracownik kuratorium może przeprowadzić rozmowy z nauczycielami, z dyrektorem, uczniami (np. w formie ankiety) lub z ich opiekunami prawnymi (np. podczas specjalnych spotkań z rodzicami). W sytuacji potwierdzenia się postawionych nauczycielowi zarzutów pracownik kuratorium przygotowuje zalecenia do dalszych działań (są one dla dyrektora szkoły obligatoryjne). Nauczyciel w takiej sytuacji zostaje pociągnięty do odpowiedzialności, co może oznaczać skierowanie sprawy do rzecznika dyscyplinarnego.

Rzecznik dyscyplinarny ma za zadanie przeprowadzić czynności mające na celu ustalenie zasadności zarzutów uchybienia godności zawodu lub obowiązkom nauczyciela oraz w pełni wyjaśnić okoliczności popełnionego przewinienia. Rzecznik powoływany jest spośród pracowników zatrudnionych odpowiednio w kuratorium oświaty lub w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Jego zadaniem jest przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego (o wszczęciu którego jest zobowiązany powiadomić Rzecznika Praw Dziecka).

W postępowaniu wyjaśniającym rzecznik dyscyplinarny może przesłuchać świadków, biegłych, może również wykonać inne działania, które uzna za niezbędne dla całkowitego wyjaśnienia sprawy. Podczas prowadzonego postępowania obwinionemu nauczycielowi umożliwia się składanie wyjaśnień, a po jego zakończeniu – ma on możliwość zapoznania się z treścią materiałów dowodowych i złożenia dodatkowych wyjaśnień. Obwinionemu nauczycielowi przysługuje prawo do złożenia wniosku o przesłuchanie wskazanych przez niego świadków oraz prawo do zapoznania się z dokumentacją sprawy. Rozprawy dyscyplinarne są jawne dla nauczycieli. Rzecznik dyscyplinarny, po zakończeniu postępowania wyjaśniającego, może skierować do komisji dyscyplinarnej wniosek o wszczęcie postępowania wobec wskazanego nauczyciela, jeśli zarzuty się potwierdzą.

W sytuacji ich niepotwierdzenia, może wydać decyzję o umorzeniu postępowania.

Gdy sprawa trafi do Komisji Dyscyplinarnej (członków komisji dyscyplinarnych powołuje Kuratorium Oświaty), prowadzone będzie postępowanie mające za zadanie ustalić okoliczności przewinień popełnionych przez wskazanego nauczyciela lub uznać bezzasadność zarzutów. W postępowaniu przed komisją dyscyplinarną obwinionemu nauczycielowi przysługuje prawo do ustanowienia obrońcy (spośród nauczycieli lub pracowników administracji państwowej). W sytuacji uznania zasadności zarzutów Komisja Dyscyplinarna wydaje orzeczenie o wymiarze kary. Nauczycielowi w takiej sytuacji przysługuje prawo do odwołania się od decyzji Komisji Dyscyplinarnej.

Do katalogu kar przewidzianych dla nauczycieli za naruszenie dyscypliny pracy należą: upomnienia, nagany bądź nagany z ostrzeżeniem. W skrajnych sytuacjach karą może być: zwolnienie z pracy, zwolnienia z pracy z zakazem zatrudnienia w zawodzie na 3 lata oraz całkowity zakaz wykonywania zawodu. Statystyki dotyczące postępowań dyscyplinarnych nie są ujawniane, skala problemu jest jednak bardzo duża. Według danych Rzecznika Praw Dziecka z 2018r. na przeprowadzone przez Rzeczników Dyscyplinarnych 293 postępowania wyjaśniające wobec nauczycieli - w 95 przypadkach uznano ich winę i wnioskowano o wymierzenie kar.

Grzegorz Kochman – doradca metodyczny

Uczymy myśleć... Widzę – myślę – zastanawiam się

Pomysł symbolu: *Rutyny krytycznego myślenia w edukacji*, cz. 1.,

Instytutu Myślenia Krytycznego, Gdańsk 2022 Źródło ikon: <https://thenounproject.com/>

To kolejna rutyna, narzędzie rozwijające myślenie krytyczne. Dzięki niej uczniowie uczą się rozróżniać fakty od opinii i badać problem nieco głębiej. Znakomicie nadaje się do analizy tekstu literackiego, bohatera czy dzieła sztuki. Stanowi nieocenioną pomoc do interpretacji i opisu.

Jak pracować z tą rutyną?

Uczniowie rysują w zeszyte 3-kolumnową tabelkę. Pierwszy raz warto zapisać ją w takiej postaci jak poniżej, później uczniowie posługują się już tylko pierwszymi literami wyrazów z nazwy rutyny: W M Z. Dodane w tabeli spójniki ułatwiają im pracę.

WIDZĘ/CZYTAM/SŁUCHAM Fakty	MYŚLĘ, że... Przemyślenia, opinie, wnioski	ZASTANAWIAM SIĘ, czy... Pytanie, jakie chcę zadać do tego tematu

Uczniowie oglądają obrazy, rzeźby, ilustracje, słuchają utworów muzycznych lub czytają teksty i pracują rutyną w wyznaczonym czasie. Na początku jest to nawet 5 minut, później wystarczają im 3. Czas nie jest tu sztywną ramą. Modelujemy go zgodnie z możliwościami uczniów. Rutyna jednak nie powinna zająć całej lekcji, jest niejako wstępem do kolejnego zadania lub podsumowaniem działań.

Na pytanie: Ile trzeba napisać? Odpowiadam: Tyle, ile potrafisz w ciągu wyznaczonego czasu.

Na początku uczniowie uczą się rutyny w grupach. Wspólnie myślą, zastanawiają się, jest im łatwiej pracować razem, a kiedy przychodzi do odczytania wyników, jest ich tylko np. 6 (tyle, ile grup), a nie 24 (tyle, ile osób).

Później zaczynają pracować samodzielnie. Nie od razu wszyscy uczniowie pracują rutyną. Niektórzy mają pustki w zeszyte, niektórzy - wypełnioną tylko kolumnę widzę. Ale to nie szkodzi. Nie zmuszamy ich do pracy, nie krytykujemy, nie oceniamy. Nie pozwalamy na niewłaściwe komentarze. Każdy musi czuć się bezpiecznie na lekcji, by się otworzyć na pracę, przełamać do niej, a tym bardziej do publicznej

prezentacji.

Najpierw pytam ochotników, którzy odczytują swoje wyniki z każdej kolumny osobno: tylko widzę, tylko myślę, tylko zastanawiam się. Później dopytuję inne osoby.

Na początku pracy z rutyną niewiele osób się zgłasza i ma mało zapisków. Z czasem i treningiem to się zmienia. Daje to ogromną satysfakcję nie tylko nauczycielowi (w końcu jego uczniowie są zaangażowani, pracują), ale także, a może przede wszystkim, uczniom: widzą, że każdy może myśleć inaczej. Czasem ich spostrzeżenia są podobne, a czasem różne – dzięki temu uczą się, że mogą być inni, mają prawo do swojego zdania. Niesamowite jest to, że uczniowie, którzy nie pracują na początku, zaczynają się otwierać, próbują, starają się. Widzą swój rozwój. Przy wsparciu słownym, docenianiu praca z rutyną przynosi widoczne efekty każdemu uczniowi.

Poniżej **prezentacja prac z lekcji języka polskiego**

W	M	Z
- pieśń jest zaprzęta stwierdza	- że wszystko przemija	- czemu inni uważają że Fortuna jest zła
- pieśń ma przemianę	- Fortuna jest neutralna	

rutyna **WIDĘ-MYŚLĘ-ZASTANAWIAM SIĘ**
Jan Kochanowski, Pieśń IX, Księgi wtóre
kl. 7a oraz 7c

Widzę
- Ma strzęp - zmiana por roku
- Ma przenosić - że Fortuna u wrzy
- Ma rymy - dydzi z nas

Myślę
- że bogini Fortuna cieszy się z ludzkiego
nieszczęścia.

W	M	Z
porę roku mi zimna, wiosna	- że wszystko przemija że Fortuna w tym utrwie włada nad wszystkim	- jak widać Fortuna czy jest praca

Zastanawiam się dlaczego Jan Kochanowski
napisał ten ^{ten} wiersz?

Cz	M	Z
- szpak - uciek z zamku przed wil- kami - książkę - lubił po- lować i jazde kon- ną - zabił	- Mateusz nie lubił budzić dzieci	- chciałby być innym zwizantkiem

Cz
- kłóta wilków
- nie mógł
przemienić
się w człowieka
- dostał ciap-
kę bagdycho-
now od dr Raj
Chi-wo.

Rutyna widzę-myślę-
zastanawiam się do hasła:
Mateusz Szpak – bohater
lektury „Akademia pana Kleksa”.
Praca z zeszytu uczennicy
z Ukrainy z kl. 4.

WIDZĘ	MYŚLĘ	ZASTANAWIAM SIĘ
dziewczunkę kwiaty.	że dziewczynka ma 7 lat że ona lubie kusować.	czy ona mieszka z rodzicami? czy lubie chodzić do szkoły?

źródło: podręcznik do kl. 4, WSiP

Lokacja 9.11.2013	
Widzi	rozpoznaje przynajmniej 10
drożdżowca	małżowca
kumoty	- długie nogi
zichoniki	- dochodzą 20
czerniwoły	- 1 ma białe
muszki	- non rozbioru
maszynnik	- muszka na li
głowa	- białe
dyguski	
duża koralowa	
buty	

Rutyna **WIDZĘ-MYŚLĘ-ZASTANAWIAM** do fotografii Pippi - kl. IV c.[illegible]

W-M-Zdo utworu S. Lema „Bajka o maszynie cyfrowej...”. Praca ucznia z kl. 6.

WIDZĘ: że maszyna stała się elektrosmołą
a nie elektrosmokiem; król był wojownikiem;
elektrosmok był na Księżycu i go zjadał; król lubi
strategie militarne.

MYŚLE: że król był okropnym władcą; mieszkańcy królestwa powinni uciekać i szukać nowych domów.

ZASTANAWIAM SIĘ: *Jak smakował Księżyc? Czy był zrobiony z sera? Jakie inne królestwa były w okolicy? Czy maszyna cyfrowa miała inne złe cele, czy się tylko obraziła? Czym się różni elektrosmoła od zwykłej smoły?*

Katarzyna Marciniak

Nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 2 w Polkowicach

Konferencja w innym stylu - Open Space Technology

Kto choć raz brał udział w konferencji wie, że zazwyczaj jest to rodzaj spotkania, na którym mamy specjalistów referujących ważne zagadnienia oraz słuchaczy zainteresowanych zdobyciem wiedzy. A gdyby tak każdego uznać za specjalistę? Gdyby głos wszystkich uczestników spotkania miał jednakową wagę? Czy taki rodzaj konferencji mógłby się udać?

Odpowiedzią na te pytania jest Open Space Technology, czyli metoda otwartej przestrzeni stworzona przez Harrisona Owena. W konferencjach tego typu wszyscy uczestnicy, jeśli tylko zechcą, mogą mieć jednakowy wkład w tworzenie programu i ostateczny efekt spotkania. Metoda ta może być stosowana zarówno w przypadku małej, jak i dużej liczebności grupy - od 20 osób do nawet kilku tysięcy. Tematyka spotkania może być dowolna, są jednak dwa istotne warunki – motyw przewodni musi być ważny dla uczestników, a rezultaty konferencji nie mogą być z góry zaplanowane.

Powodzenie tego typu przedsięwzięcia zależy od przestrzegania kilku zasad i ogólnych ram, nad którymi czuwają osoby koordynujące przebieg konferencji.

Konferencja rozpoczyna się od wybrania przez uczestników miejsc na ustawionych w kręgu krzesłach, powitania i przedstawienia koncepcji Open Space. To dobry moment na zaprezentowanie następujących zasad:

1. Ci, którzy tu są, to właściwi ludzie.
2. Cokolwiek się wydarzy, to jedyne co mogło się stać.
3. Wszystko się zaczyna, kiedy nadchodzi na to czas.
4. Co się skończyło, to się skończyło, a co się nie skończyło, trwa.

Ważnym prawem obowiązującym podczas konferencji Open Space jest tzw. „Prawo dwóch stóp”. Każdy uczestnik w dowolnym momencie decyduje o tym, gdzie się znajduje - może podejść do wybranego stanowiska i w każdej chwili opuścić je na rzecz innego. Warto wspomnieć, że uczestnicy mają prawo do działania w odpowiednim dla siebie stylu. Można - niczym pracowita pszczoła - odwiedzić podczas jednej sesji wiele stanowisk, można - jak motyl - na dłużej przysiąść w jednym miejscu, wybrać rozmowę indywidualną lub regenerację z dala od grup.

Kolejnym etapem jest zaproszenie uczestników, by zgłaszali kwestie do dyskusji. Inicjatorzy poszczególnych dyskusji wybierają miejsce i czas spotkania, umieszczając kartki

z zapisanymi przez siebie propozycjami na tablicy z harmonogramem. Przykładowy harmonogram pracy w grupach znajduje się poniżej (symbol rysunkowy wskazuje konkretne stanowisko przygotowane wcześniej w sali):

Godz.10.00					
Godz.11.00					

W określanych ramach czasowych trwają dyskusje, powstają notatki z pracy grup, a następnie raporty z każdego stanowiska. Po pierwszym cyklu pracy w grupach następuje przerwa, umożliwiającą umieszczenie raportów w widocznym dla wszystkich miejscu. W ten sposób - nawet jeżeli ktoś nie

uczestniczył w dyskusji nad danym zagadnieniem, może zapoznać się z proponowanymi rozwiązaniami problemu. Po drugiej turze pracy w grupach następuje kolejna przerwa, a następnie uczestnicy powracają na początkowe miejsca w kręgu.

Efektem konferencji powinno być utworzenie deklaracji z propozycjami działań, których wdrożenie pozwoli wprowadzać realne zmiany. Warto też dać każdemu uczestnikowi możliwość wyrażenia na forum grupy swoich osobistych refleksji dotyczących spotkania.

Do przygotowania przed konferencją:

- stolik przy wejściu (nalepki do zapisywania imion uczestników; marker; długopisy, lista uczestników),
- krzesła w kręgu (potrzebne w czasie rozpoczęcia i podsumowania konferencji),
- tablica magnetyczna lub korkowa, na której będzie powstawał harmonogram (uczestnicy będą na niej umieszczali zaproponowane tematy dyskusji, przyporządkowując je do konkretnej godziny i miejsca),
- kartki z obrazkami symbolizującymi konkretne stanowisko (jedna kopia do harmonogramu, jedna kopia do oznaczenia stanowiska w sali),
- stanowiska pracy dla grup (stolik i krzesła; kartki białe; długopis; raport),
- miejsce do umieszczania raportów (np. tablica magnetyczna lub korkowa, sznurek i klamerki),
- plakaty z zasadami (widoczne dla uczestników spotkania),
- flipchart do zapisania deklaracji,

miejsce z poczęstunkiem (dostępne przez cały czas trwania konferencji).

Materiał źródłowy: <https://openspaceworld.org/wp2/hho/papers/brief-users-guide-open-space-technology/>

Ewelina Róg

Nauczyciel w Szkole Podstawowej nr 3 w Polkowicach

Rok 2023 rokiem Wisławy Szymborskiej projektem o poetce zakończony

W tym roku przypadła 100. rocznica urodzin polskiej noblistki Wisławy Szymborskiej.

Z tej okazji w Szkole Podstawowej nr 2 w Polkowicach poloniści i chętni uczniowie klas 4-7 zrealizowali projekt pt. „Wizyta pani Szymborskiej”. Projekt składał się z 6 zadań realizowanych w domu i szkole: na lekcji języka polskiego oraz na przerwach. Na początku ochotnicy otrzymali kartę z zadaniami, punktami za nie oraz przelicznikiem punktów na ocenę. Atutem projektu było to, że każdy mógł wybrać ćwiczenia, które chciał wykonać i ocenę, którą chciał otrzymać. Za wykonanie zadań uczniowie otrzymywali pieczątki.

A co można było zrobić?

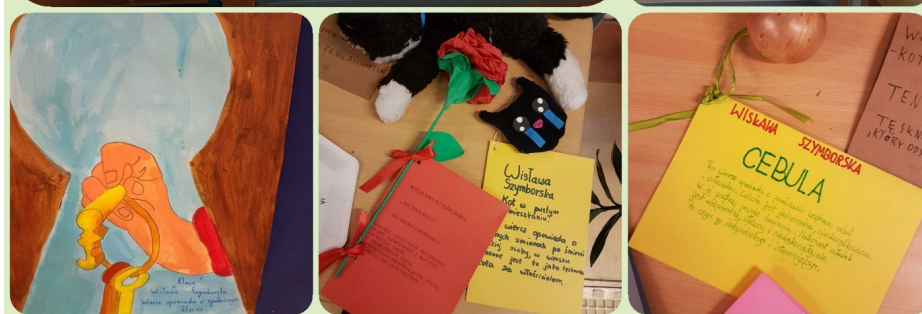
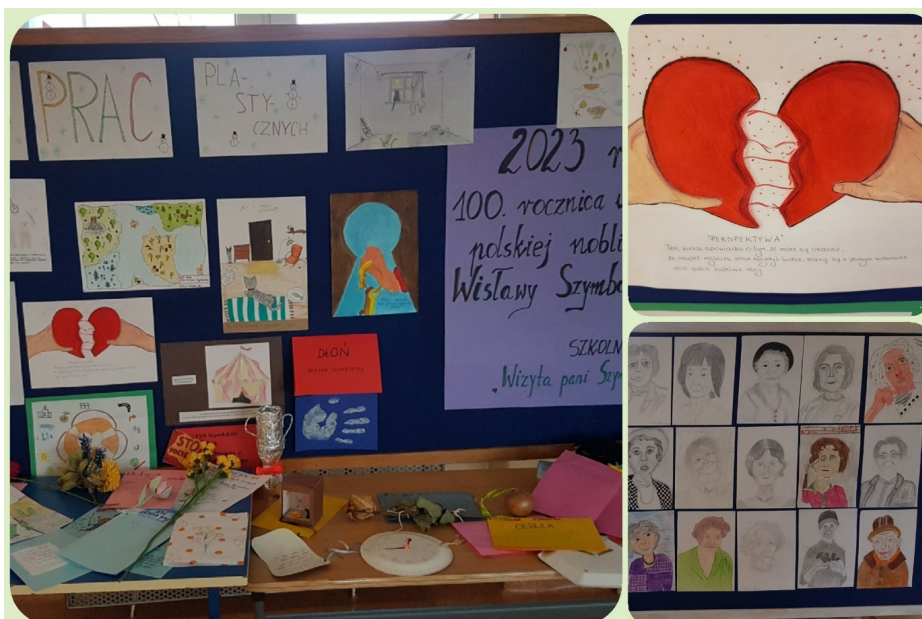
Na początku listopada uczniowie zapoznali się z wybranymi wierszami poetki umieszczonymi na szkolnym korytarzu. Mieli je przeczytać, wybrać ten, który najbardziej im przypadł do gustu i... przynieść rekwizyt z nim związany lub narysować do niego ilustrację.

Po dwóch tygodniach na lekcjach plastyki uczniowie rysowali portret poetki. Starsi przygotowali prezentacje i gry w aplikacji Kahoot o życiu i twórczości Wisławy Szymborskiej oraz poprowadzili lekcję w każdej klasie, co wzbudziło sporo zainteresowania i zdrową rywalizację.

Przez kolejne trzy dni, na przerwach, chętni wykonywali dalsze zadania: odczytywali ciekawostki o poetce przywieszone na drzwiach sal lekcyjnych, zapisując fakty, opinie i pytania (pracowali rutyną widzę – myślę - zastanawiam się); czytali wiersz poetki pt. „Możliwości”, dopisując własne propozycje do początkowego wersu „Wolę...”; spróbowali swoich sił w krótkiej formie poetyckiej stworzonej przez panią Szymborską, tworząc własne... lepiej.

Projekt dostarczył wszystkim uczniom wiedzę, że Wisława (a nie Wiesława) Szymborska pisała wiersze, otrzymała Literacką Nagrodę Nobla i tworzyła śmieszne lepiej :).

Katarzyna Marciniak

Nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 2 w Polkowicach

I EDYCJA GMINNEGO RAMBITU WIEDZY O BEZPIECZEŃSTWIE „BEZPIECZNY PRZEDSZKOLAK”

Jak powinno dbać o swoje bezpieczeństwo każde dziecko, wiedzą najlepiej przedszkolaki z polkowickich placówek. Dzieci wzięły udział w I Edycji Gminnego Rambitu Wiedzy o Bezpieczeństwie „Bezpieczny Przedszkolak”. Organizatorem tego przedsięwzięcia było Przedszkole Miejskie nr 3 w Polkowicach, a honorowym patronatem objęli je: Burmistrz Polkowic, Straż Miejska w Polkowicach i Szkoła Podstawowa nr 4 w Polkowicach.

Celem konkursu było:

1. Utrwalenie wiadomości na temat bezpieczeństwa.
2. Sprawdzenie wiedzy przedszkolaków z zakresu podstawowych zasad ruchu drogowego.
3. Dostarczanie wiedzy na temat sytuacji będących źródłem bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia.
4. Promowanie bezpiecznego stylu życia.
5. Rozwijanie umiejętności efektywnego współdziałania w grupie.

Konkurs adresowany był do dzieci 6 - letnich z przedszkoli gminy Polkowice. Z zaproszenia skorzystało siedem placówek. Drużyna konkursowa składająca się z 5. dzieci wykazywała się wiedzą z zakresu:

- Pierwszej pomocy.
- Ruchu drogowego.
- Bezpieczeństwa pożarowego.
- Bezpiecznych zabaw na podwórku.
- Kontaktów z obcymi.

Gminny Rambit Wiedzy o Bezpieczeństwie to podsumowanie działań wszystkich służb: straży miejskiej, policji, straży pożarnej, ratowników medycznych, a przede wszystkim opiekunów placówek przedszkolnych.

Dzieci przechodziły poszczególne stacje, na których wykazywały się wiedzą i umiejętnościami. Niełatwym punktem była wizyta przy ratowniku medycznym. 6-latki miały za zadanie prawidłowo zadzwonić pod numer alarmowy 112 bądź na pogotowie, czyli 999 oraz dokładnie opatrzyć ranę nogi „poszkodowanego”. Natomiast policjant sprawdzał umiejętność bezpiecznej jazdy na rowerze lub hulajnodze oraz przejścia przez pasy. Najmłodsi polkowiczanie wykazali się efektywnym współdziałaniem w grupie i reprezentowali wysoki poziom wiadomości na temat bezpieczeństwa.

Osoby na poszczególnych stacjach w składzie: ratownik medyczny, strażnik miejski, strażak, policjant, dyrektor Przedszkola Miejskiego nr 3 oraz Burmistrz Ewa Kowalik czuwały nad prawidłowym przebiegiem konkursu.

Drużyna z Przedszkola Miejskiego nr 3 uzyskała najwięcej punktów z poszczególnych zadań i zajęła I miejsce. Wszyscy otrzymali dyplomy i drobne upominki. Atrakcją były polkowickie maskotki - Kruk ze straży miejskiej i Miś ze straży pożarnej.

Agnieszka Dziura, Marzenna Karasińska
Nauczycielki w Przedszkolu Miejskim nr 3 w Polkowicach

KROKUS

Nie jeżdżę po alkoholu

- Alkohol zaburza koordynację ruchową – pijanemu trudno jest wykonać kilka czynności w tym samym czasie.
- Alkohol działa na mózg jak środek usypiający.
- Alkohol zmniejsza szybkość reakcji i wydłuża jej czas – nietrzeźwy wolniej reaguje na zmianę sytuacji na drodze, np. kiedy dziecko wybiegnie na ulicę.
- Alkohol zawęża pole widzenia oraz utrudnia ocenę odległości i prędkości.
- 90% informacji, które docierają do kierowcy to informacje wzrokowe – alkohol zaburza je najszybciej, pijany ma kłopot z obserwacją sygnalizacji świetlnej, znaków, pieszych itp.

To tylko MITY:

- Świeże powietrze, ani zimny prysznic nie usuną z organizmu alkoholu – **tak nie wytrzeźwiejesz!**
- Kawa czy napoje energetyczne **nie powodują trzeźwienia** – jedynie pobudzają organizm!
- To **nieprawda**, że mała ilość alkoholu nie wpływa na nasz organizm:
 - * 0,1 promila – rozproszona uwaga,
 - * 0,2 promila – dłuższe spostrzeganie,
 - * 0,3 promila – drobne zaburzenia równowagi i koordynacji, gorsze spostrzeganie kształtów obiektów w odległości,
 - * 0,5 promila – zmniejszenie zdolności rozpoznawania sytuacji, pobudliwość, upośledzenie koordynacji wzrokowo-ruchowej, pogorszenie ostrości widzenia i oceny odległości, opóźnienie adaptacji oka do ciemności i ruchomych źródeł światła.

Dziecko uczy się przez naśladowanie:

- Gdy po wypiciu alkoholu wsiadasz do samochodu, na motor lub rower – Twoje dziecko patrzy.
- Gdy po całonocnej imprezie, kiedy jesteś odwodniony, senny wsiadasz do samochodu, na motor lub rower – Twoje dziecko patrzy.

Patrzy i uczy się, bo rodzic jest jego najważniejszym życiowym nauczycielem – pamiętaj aby wyrabiać w dziecku dobre nawyki!

Pileś, nie jeźdź!

Zamiast tego możesz zrobić coś innego:

- Zadzwoń do kogoś znajomego – poproś o podwiezienie.
- Zadzwoń po taksówkę.
- Skorzystaj z komunikacji zbiorowej.
- Znajdź sobie nocleg na miejscu.

TO SĄ FAKTY:

W 2021r. w Polsce użytkownicy dróg będący pod wpływem alkoholu uczestniczyli w 2488 wypadkach, w których zginęło 331 osób, a rannych zostało 2805 osób. W 2022 r. pijani kierowcy spowodowali 1415 wypadków, w których zginęły 172 osoby, a 1690 zostało rannych.

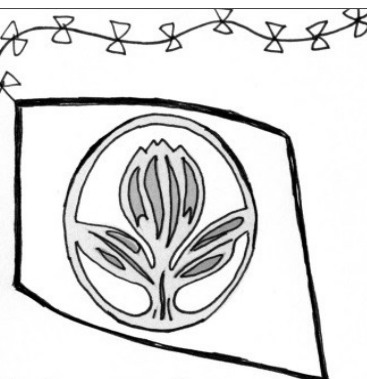
W pierwszym półroczu 2023r zatrzymano 47000 nietrzeźwych kierujących.

Jazda po pijanemu może nieść tragiczne konsekwencje, które zostaną z Tobą na całe życie.

Przedszkole Miejskie nr 6
z Oddziałami Integracyjnymi
i Oddziałami Specjalnymi
w Polkowicach

Informacje pochodzą ze strony internetowej Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Krokus – myślę trzeźwo

Czy kiedykolwiek mówiłeś swojemu dziecku jak szkodliwe jest spożycie dużej ilości cukierków? Albo długie spędzanie czasu przed telewizorem?

Jeżeli tak, to znaczy, że jesteś świadomym rodzicem i starasz się wyrobić w dziecku zdrowe nawyki.

Dlatego już od wieku przedszkolnego uświadamiaj dziecko, że spożywanie alkoholu także niesie za sobą szkodliwe skutki, szczególnie jeżeli nie przestrzega się pewnych zasad.

Iwona Nowak,
Agnieszka Dziedzina – Gabrowska,
Magdalena Jedlecka
Nauczycielki Przedszkola Miejskiego
nr 6 w Polkowicach

„Świąteczna kartka dla Seniora” – akcja w ramach Szkolnego Koła Wolontariatu w Szkole Podstawowej w Parchowie wraz z Punktem Przedszkolnym

„Każdy ma coś, co może dać innym” (Barbara Bush)

Święta Bożego Narodzenia to czas pełen radości, miłości, spokoju, ale także spotkań z rodziną i najbliższymi. W tych grudniowych mroźnych dniach serca ludzi przepełnione są ciepłem i chęcią niesienia pomocy innym oraz uśmiechem na twarzy drugiego człowieka. Jest to bardzo ważny okres w roku, w którym ludzie zwalniają, zatrzymują się na chwilę i z większą troską myślą o bliźnim. W tym wyjątkowym czasie Szkoła Podstawowa w Parchowie wraz z Punktem Przedszkolnym odwiedziła Seniorów z Polkowic i Chocianowa.

Dzieci z punktu i oddziału przedszkolnego oraz uczniowie wszystkich klas przygotowali w szkole kartki z życzeniami świątecznymi z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Obdarowanymi zostali Seniorzy z Klubu Senior+ w Chocianowie oraz z Domu Dziennego Pobytu w Ośrodku Pomocy Społecznej w Polkowicach. Uczniowie z ogromnym zaangażowaniem i dokładnością wykonali świąteczne kartki ze specjalnymi życzeniami. Ponadto dzięki powyższej akcji przedszkolaki poznały znaczenie słowa „senior”. Uczennice szkoły, które odwiedziły Seniorów podczas ich spotkań wigilijnych, zaprezentowały krótki występ

artystyczny, podczas którego zaśpiewały pastorałki. Radość, uśmiech na twarzach, a także wzruszenie Seniorów towarzyszyły nam podczas tej wizyty.

Akcja „Świąteczna kartka dla Seniora” była dla uczniów ważną lekcją, a także ciekawym doświadczeniem. Utwierdziła dzieci w przekonaniu, że wystarczy bardzo mało, aby sprawić komuś radość. Pokazała, że w naszym najbliższym otoczeniu są osoby, dla których taki gest nie był obojętny i wniósł bardzo dużo pozytywnych emocji. Czynienie dobra wprawia człowieka w stan zadowolenia, a także sprawia, że czuje się lepiej. Dzięki pomaganiu innym dbamy o własne zdrowie psychiczne, a przy okazji o relacje z innymi ludźmi. Inicjatywa miała na celu podkreślenie znaczenia relacji międzyludzkich, które są priorytetowe w dzisiejszych czasach, kiedy świat pędzi niezwykle szybko.

Monika Piórkowska

Nauczycielka w Szkole Podstawowej w Parchowie

Innowacja pedagogiczna - „Raj dla owadów”

Szkoła Podstawowa w Parchowie to niesamowite miejsce, przyjazne uczniom i środowisku. Już sam fakt, że placówka składa się z trzech osobnych budynków czyni ją wyjątkową i niepowtarzalną. Budynki szkoły otoczone są piękną zielenią. Nie znajdziecie tu sztucznej murawy czy asfaltowych boisk. To miejsce jest niezwykle nie tylko pod względem architektonicznym, ale głównie ze względu na otaczającą przyrodę. Wchodząc na teren szkoły, od razu można zauważyć boisko porośnięte zawsze równo skoszoną pachnącą trawą. Dalej widzimy plac zabaw, a obok niego ścieżkę zmysłów, która ozdobiona jest kwiatami i pachnącymi ziołami. Zagłębiając się dalej, widzimy największą atrakcję, a mianowicie przepiękny ogród, który latami tworzyli pracownicy szkoły. To właśnie dzięki otaczającej naszą szkołę przyrodzie zrodził się pomysł, a z niego powstała innowacja pedagogiczna, pod nazwą „Raj dla owadów”.

Innowacja „Raj dla owadów” wpisuje się w naszą przyrodniczą przestrzeń.

W ogrodzie zamieszkuje wiele zwierząt. Jednak w szczególności są to owady, które zwabia zapach roślin. Innowacja służy ulepszeniu infrastruktury - hotele dla owadów, urozmaiceniu i wzbogaceniu ogrodu o nowe gatunki roślin, w szczególności miododajne. Mając taki obiekt przy szkole, chcemy w pełni wykorzystać jego możliwości i to, co nam oferuje. Nie tylko wypoczynek między lekcjami, ale przede wszystkim obcowanie z przyrodą podczas realizacji lekcji, które po zakończeniu działań innowacyjnych staną się bardziej atrakcyjne i przystępne dla naszych uczniów. Dzięki udziałowi w innowacji uczniowie naszej szkoły obserwują postępy i zmiany zachodzące w ogrodzie. Zaangażowanie pozytywnie wpływa na ich postawy, zwiększenie świadomości proekologicznej oraz ukazanie, jak opiekować się owadami, które zamieszkują nasz ogród. Podejmowane działania wpływają również na promowanie szkoły w środowisku poprzez współpracę z Nadleśnictwem, czy zaprzyjaźnionym pszczelarzem. Realizacja innowacji sprzyja integracji środowiska lokalnego ze szkołą. Zaangażowanie rodziców czy dziadków choćby przy budowie hotelików dla owadów jest znakomitą okazją do pożytecznie spędzonego czasu z dzieckiem.

Innowacja jest realizowana od września 2023 r., a planowane zakończenie nastąpi z końcem kwietnia 2024r. Autorki innowacji, a zarazem koordynatorki, to cztery nauczycielki, które łączy jedna pasja: nauczanie i przyroda. Choć każda z Pań uczy innego przedmiotu, to swoją wiedzę i siły połączyły właśnie innowacją pod nazwą „Raj dla owadów”. Panie - Anna Bober, Magdalena Biernat - Dąbrowska, Magdalena Smulska, Daria Kita - czuwają nad wszystkimi działaniami według przygotowanego harmonogramu. Zadania dla uczniów są realizowane podczas lekcji, kół oraz zajęć świetlicowych. Każdy etap jest na bieżąco opisywany i wraz ze zdjęciami umieszczany na Facebooku Szkoły Podstawowej w Parchowie.

*Magdalena Biernat – Dąbrowska
Nauczycielka w Szkole Podstawowej w Parchowie*

SCENARIUSZ SPOTKANIA WIGILIJNEGO I PASOWANIA PRZEDSZKOLAKA 2023

Treści programowe:

- wzmacnianie więzi poprzez wspólne przeżywanie przyjemności i radości.

Cele ogólne:

- nawiązanie współpracy z rodzicami i włączenie ich do wspólnego przeżywania przedszkolnej uroczystości,
- nawiązanie bliższego kontaktu między dziećmi, rodzicami i personelem przedszkola,
- wytworzenie atmosfery wzajemnego zaufania i otwartości, radości i przyjaźni,
- wspomaganie procesu adaptacji nowych dzieci do przedszkola,
- zaprezentowanie przez dzieci zdobytych w przedszkolu umiejętności.

Cele szczegółowe:

- dziecko pokonuje nieśmiałość i lęk przed występem publicznym,
- dziecko potrafi bawić się zgodnie z rówieśnikami i rodzicami,
- dziecko recytuje wiersze, śpiewa piosenki, inscenizuje ruchem piosenki.

Przebieg uroczystości:

I. Powitanie gości przez nauczycielki:

1. Powitanie przez dzieci:

W świątecznym nastroju

Z uśmiechem radości.

Witamy w przedszkolu,

Przybyłych dziś gości.

2. Piosenka „Mikołaj jest razem z nami”(z pokazywaniem) - /Nutki dla smyka/

Szukam Cię na dachu.

Szukam Cię w kominie.

Szukam w lisiej norze,

Szukam też w pianinie.

A Święty Mikołaj,

przybył tu saniami,

zjawił się zniecka,

jest już razem z nami.

Dlatego...

Skacz, skacz, skacz dla Niego

Kręć się, kręć kolego.
Ręce w górę, ręce w dół
Śpiewa nasz dziecięcy chór.

3. Wiersz „Choinka”- Małgorzata Plata

Zielone drzewko stoi w środku lasu,
Gubi trochę igieł od czasu do czasu.
Śnieżek na nią pada – zima idzie lasem,
A drzewko się cieszy: „Wigilia już za pasem!”.
Nie czuje się samotne, nie skarży się nikomu,
Bo niedługo ktoś je weźmie do swojego domu.
Tam drzewko z radością będzie witane
I w różne błyskotki zostanie ubrane:
Migoczące lampki mama mu założy,
A tata na czubek złotą gwiazdę włoży.
Dzieci robią łańcuchy, drzewko nim obwieszą,
I kolorowe bombki na gałązkach powieszą
Na ozdobione drzewko z dumą patrzy nasza rodzinka:
„Ach, jaka piękna jest nasza choinka!”

4. „Choineczki” – taniec i piosenka

My jesteśmy choineczki
Raz, dwa, trzy
Mamy na głowach dzwoneczki
Raz, dwa, trzy
Wyrośliśmy w gęstym lesie
Raz, dwa, trzy
W którym echo głośno niesie
Raz, dwa, trzy
Teraz w rączki zaklaszczemy
Raz, dwa, trzy
I nóżkami potupujemy
Raz, dwa, trzy
Wkoło się poobracamy
Raz, dwa, trzy
I rączkami pomachamy
Raz, dwa, trzy
Śnieżek pada, słońko świeci
Raz, dwa, trzy
Podskakują w górę dzieci
Raz, dwa, trzy
Już niedługo będą święta
Raz, dwa, trzy
Buzie mamy uśmiechnięte
Raz, dwa, trzy

5. Wiersz „Zielona choineczko”

Zielona choineczko,
pachnąca igiełkami.
Posłuchaj, proszę, nas.
Kolędę ci zagramy.

6. Kolęda

7. Wszyscy

Święta – to pora życzeń
A więc z życzeniami
Wszystkie wasze dzieci.
Stoją tu przed wami.
Wszystkim mamom.
Wszystkim tatom.
Zdrowia, pomyślności
Uśmiechów na co dzień i dużo radości.

8. Dziecko:

Jeszcze dzisiaj świętujemy
Uroczyste pasowanie.
Więc zamiast dzidziusia
Przedszkolak tu stanie.

9. Wiersz „Pasowanie”

Pasowanie dzisiaj mam
i zaśpiewam ładnie wam.
Kiedy wchodzę do przedszkola,
czeka na mnie Jasio, Ola.
Tu w przedszkolu bawię się,
wielu rzeczy uczę się.
Dbam o misie i o lale,
czuję się tu doskonale.

10. Piosenka: „Wesołe przedszkole”

Kiedy słońce świeci i gdy deszczyk pada.
Idzie do przedszkola wesoła gromada.
Tupią małe nóżki tupu, tupu, tup.
Rażno do przedszkola idzie mały zuch.
Klocki, misie, lalki czekają od rana.
Uśmiechem nas wita pani ukochana.
Bawimy się zgodnie - zawsze Ty i ja.
Tańczymy wesoło hopsa, hopsa, sa.
A gdy usiądziemy wszyscy na dywanie,
to nasze kółeczko zmienia się w słoneczko.
Śpiewamy piosenki tra la lalala.
Wesoło w przedszkolu mija zawsze czas.

11. Pasowanie na przedszkolaka.

Nauczycielka: Kalendarz dzisiaj ważną datę wskazuje, bo pani dyrektor na przedszkolaka was pasuje, ale zanim to się stanie, każde z was wykona zadanie:

- niech stanie na jednej nodze,
- wykona trzy podskoki,
- zrobi wesołą minkę.

Super poszły wam zadania

Więc zapraszam do ślubowania.

Uroczyste przyrzekamy:

- bawić się w przedszkolu grzecznie-wesoło, ale też bezpiecznie,
- próbować każdej potrawy, aby mieć siłę do dalszej zabawy,
- dzielić się zabawkami z innymi i żyć w zgodzie ze wszystkimi,
- rączki mydłem myć dokładnie i „dzień dobry” mówić ładnie,
- z uwagą słuchać każdego, a zwłaszcza dorosłego,
- być radością taty i mamy, bo tak bardzo ich kochamy.

12. Dziecko:

Przyrzeczenie złożyliśmy.

Panią dyrektor tu zapraszamy,

Dla pani specjalne zadanie mamy.

Chcemy prosić o pasowanie

Niech każdy prawdziwym przedszkolakiem się stanie.

13. Wspólne kolędowanie i poczęstunek.

Marlena Kardyś, Aneta Jędrasik

Nauczycielki w Przedszkolu Miejskim nr 3 w Polkowicach

Uczymy myśleć...

W roku szkolnym 2023/2024 Szkoła Podstawowa nr 2 w Polkowicach przystąpiła do ogólnopolskiego projektu Szkół Uczących Myślenia pod przewodnictwem Instytutu Krytycznego Myślenia w Gdańsku.

Dziś już nikt z nas nie ma wątpliwości, że wiedza i umiejętności, które królują w polskich szkołach, należą do przeszłości. W przyszłości nasi uczniowie będą potrzebowali wykazać się innymi, bardziej praktycznymi kompetencjami, np. skuteczną komunikacją, umiejętnością współpracy czy umiejętnością rozwiązywania problemów, kreatywnością i myśleniem – myśleniem krytycznym.

Pomocnym w kształceniu tych kompetencji okazuje się program opracowany przez pracowników Instytutu Krytycznego Myślenia. W jego ramach poznajemy kulturę pracy myślenia krytycznego i narzędzia przydatne w procesie edukacyjnym. W myśleniu krytycznym, jako początkującego nauczyciela w tej dziedzinie, urzeka mnie kilka faktów:

- na lekcji aktywni są uczniowie – to oni pracują indywidualnie, w parach lub w grupach,
- by wykonać zadanie, muszą współpracować, komunikować się, często uczą się od siebie,

- stają przed faktem rozwiązania danego problemu: poszukują, analizują, wnioskuja,
- zaczynają dostrzegać sprawczość swojego działania - widzą, że potrafią coś zrobić,
- uczniowie mają okazję pokazać, jak myślą, dostrzegają, że myślą i widzą, że każdy może myśleć inaczej.

Sporo by o tym można jeszcze napisać, dlatego zainteresowanych tematem odsyłam do strony Instytut Krytycznego Myślenia (instytutkrytycznegomyslania.pl).

W pierwszym roku projektu pracujemy następującymi rutynami: most; widzę – myślę

- zastanawiam się; pomyśl-znajdź parę-podziel się; różne punkty widzenia; 12 pytań. Wykorzystując je w procesie lekcyjnym, doskonalimy takie umiejętności (postawy) jak: sprawdzanie faktów, odróżnianie opinii od faktów, przetwarzanie informacji, tworzenie logicznych powiązań, tworzenie hipotez i ich kwestionowanie, rozpoznawanie swoich i innych emocji, myślenie o konsekwencjach i ... o myśleniu.

A tak to wygląda w praktyce:

Rutyna most na lekcji

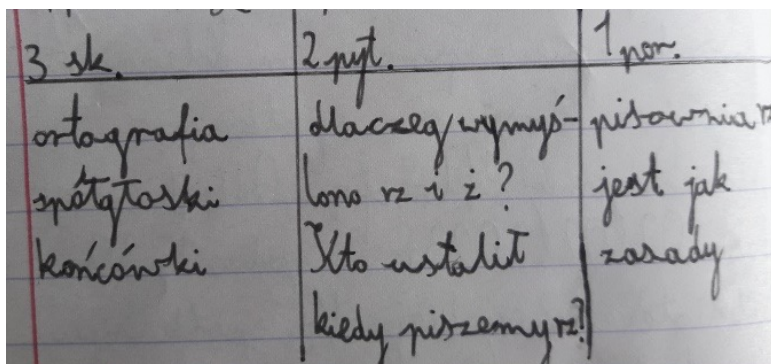
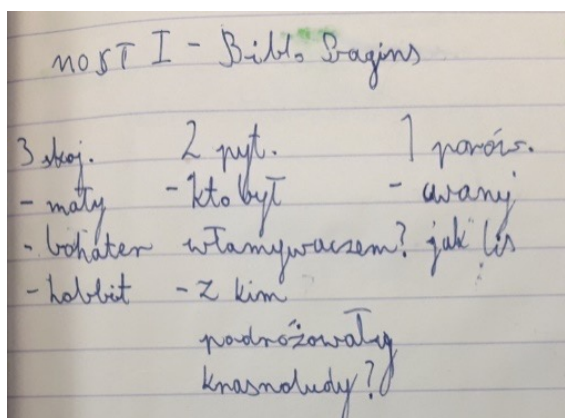

3 skojarzenia	2 pytania	1 porównanie
-	-	-
-	-	-
-	-	-

Rutyna polega na zapisaniu 3 skojarzeń, 2 pytań i 1 porównania do słowa klucza dotyczącego lekcji. Może to być pojęcie związane z gramatyką, ortografią czy literaturą. Na zapisanie przemyśleń wyznaczam czas: 2-3 minuty. Następnie ochotnicy lub/i wskazane przeze mnie osoby odczytują swoje propozycje – to najbardziej ekscytujący moment, jestem ciekawa ich sposobu myślenia. Następnie pytam o ich opinie na temat pracy i jej efektów. Rutynę tę można zastosować na każdym etapie lekcji.

Przykładowe prace uczniów – język polski

1. Uczniowie przygotowywali się do charakterystyki bohatera Bilbo Bagginsa. Na początku wykonali most 1 do hasła „Bilbo Baggins”. Następnie w grupach zbierali informacje o bohaterze i na koniec zrobili most 2.

2. Uczniowie przypominali sobie zasady i pisownię wyrazów z „rz”. Na początku most 1 do hasła pisownia wyrazów zrz. Później lekcja powtórki zasad i na koniec most 2.

1. Kiedy piszemy rz? - przypomnienie.		
most I	2 pytania	1 porównanie
3 skojarzenia	- na co wymienia się rz	- rz jest jak
- pisownia	- czy więcej występuje	zadymionka
- ortografia	- jest z z czy z rz	
- zasada		

3 sk.	2 pyt.	1 por.
ortografia	dlaczego wymyśl	pisownia
spółgłoski	lona rz i z?	jest jak
końcówki	Kto ustalił	zasady
	kiedy piszemy rz?	

3. Przed omawianiem lektury „W pustyni i w puszczy” uczniowie poznawali biografię H. Sienkiewicza. Najpierw most 1 do hasła „H. Sienkiewicz”, później praca z tekstem popularnonaukowym, na koniec most 2.

Most II Sienkiewicz		
3 skojarzenia	2 pytania	1 porównanie
- Nagroda nobla	- Dlaczego ma	- Henryk Sienkiewicz
- „quodis”	- pseudonim literat.	- jego jace ziom
- litwos	- Co by robił	- pełna
- pomysł	- jakby nie pisał	- pomysłów
- wiedza	- dlaczego?	

Katarzyna Marciniak

Nauczycielka w Szkole Podstawowej nr2 w Polkowicach

SCENARIUSZ ZAJĘĆ W GRUPIE PRZEDSZKOLNEJ

Temat zajęć: Dzień Pluszowego Misia

Data: 24.11.2023

Prowadzący: Katarzyna Żyta - Szulga

Miejsce: Publiczne Przedszkole w Radwanicach

Grupa: Misie, dzieci 5-letnie

Cele ogólne:

- przybliżenie historii powstania święta misia,
- kształtowanie zwyczaju obchodów różnych uroczystości,
- doskonalenie umiejętności występowania przed publicznością,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- rozwijanie motoryki dużej,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- ćwiczenie procesów poznawczych,
- ćwiczenie percepcji słuchowej,
- doskonalenie umiejętności współpracy w grupie,
- integracja grupy.

Cele operacyjne – dziecko:

- zna historię powstania Dnia Pluszowego Misia,
- rozumie potrzebę kultywowania uroczystości,

- zwiększyło poczucie własnej wartości,
- usprawniło koordynację wzrokowo-ruchową,
- usprawniło motorykę dużą,
- rozwinęło umiejętność współpracy w grupie,
- zintegrowało się z grupą.

Metody pracy: słowne, oglądowe, praktyczne.

Formy pracy: praca zbiorowa.

Środki dydaktyczne: komputer, głośniki, nagrania piosenek „Pluszowy Miś” - Bahamas, „Jadą, jadą misie”, „Rysujemy misia” oraz piosenki do tańca „Gumi miś”, dekoracje, rekwizyty: misie, poduszka, kapelusz, krawat, kożuch, kwiat, zegarek, upominki dla dzieci z wszystkich grup przedszkolnych – naklejki upamiętniające Dzień Pluszowego Misia, fotobudka, ramka do zdjęć, opaski z misiami na głowy dla każdego dziecka.

Dodatkowo wychowawcy grup otrzymali - za pośrednictwem poczty elektronicznej -proponycje zajęć tematycznych do przeprowadzenia w swoich grupach.

1. Powitanie.

2. Występ

(Oskar B.)

Witamy zgromadzonych gości
Na bardzo ważnej uroczystości
Dziś wszyscy głośno się śmiejemy
Bo Dzień Pluszowego Misia świętujemy

(Kuba)

W kosmos lecą, czary znają,
Na pirackim statku płyną
Z głową w górze, dumną miną,
Odkrywają nowe cuda
I nie znają słowa nuda.

(Oliwia R.)

Święto to dla nas podwójne,
Bo Misiami się zwiemy.
Co w Misiów świecie słyszeć,
zaraz Wam opowiemy.

(Lena S.)

A gdy rano słońko wstanie,
Biegnę z misiem na śniadanie.
Mama pyta:

(Paweł)

Kto przytuli w ciemną noc?
Kto ma pocieszania moc?
Kto sekretów mych nie zdradzi?
Kto w potrzebie mi doradzi?

(Razem)

“Co tam dzisiaj,
Śniło Ci się w świecie misia?”

(Razem)

Mój przyjaciel Miś maleńki,
Co przegania wszystkie lęki.

(Malwina)

Opowiadam jej przejęta,
Mama słucha uśmiechnięta,
Ona też by chciała przecież
Pobyć czasem w misia świecie.

(Elena)

Nam potwory są niestraszne,
Bo gdy z misiem moim zasnę,
Zamiast strachów śnię o świecie,
W którym misie oraz dzieci
Setki przygód mają.

Piosenka 1. Bahamas – „Pluszowy miś”

(Natalia)

– Wiecie, co się stało?

(Razem)

– Co? -

(Natalia) **rekwizyt: zegarek**

– Miś uciekł z zoo.

W samo południe, pięć przed dwunastą,
miś bez opieki wyszedł na miasto.

(Lena Sz.)

Mówię wam jako naoczny świadek,
bo jako detektyw poszłam jego śladem.
Miś po sklepach chodził dopóty,
aż wybrał sobie wygodne buty.

(Ignacy) **rekwizyt: kapelusz, krawat**

Oraz kapelusz na czubek głowy,
lecz – według miasta – bardzo twarzowy!
A że to jednak była Warszawa,
nie pożałował nawet na krawat.

(Oskar P.) **rekwizyt: kożuch, kwiat**

Potem kwiaciarnię nosem wyniuchał,
jesienny kwiatek wpiął do kożucha...
i wystrojony pięknie... że proszę! –
z wizytą poszedł.

(Lilka)

W szkolnej świetlicy dzieci niemało,
Po wejściu misia jak w ulu zawrzało.
Zawrzało? To mało! Entuzjizm – buchał!
Dzieci chcą dotknąć jego kożucha!

(Tomek L.)

A jemu? Uśmiech nie schodzi z pyska!
Kłaniał się dzieciom w lewo i w prawo,
oszołomiony radosną wrzawą.

(Maja)rekwizyt: serce-maskotka

Jakiś smyk w łapę serce mu wtykał.
Serce jest sercem! Choćby z piernika!
Aż misia serce stare
zadrzało wzruszone darem.

(Leon)

W zamian miś podpis dał mu w podarku.
Spociał się przy tym od pięt do karku,
bo mu z pisaniem nie szło.

(Oliwia S.)

Po wtóre – pisał nie piórem, ale... pazurem,
po trzecie – spać go brała ochota
i ziewał, ziewał, jak hipopotam.

(Michał)rekwizyt: poduszka

– Dobranoc, dzieci!

Będzie mi smutno
bardzo waskochaaaa...

(Tomek B.)

W pół słowa utknął.
A wiecie, co się dalej stało?
Po śpiocha auto przyjechało,
i teraz w zoo śpi pod pierzyną,
i będzie spał, spał,
aż śniegi zginą.

(Krzyś)rekwizyt: miś w piżamce

Założył niedźwiedź piżamę burą,
przykrył się ciepłą niedźwiedzią skórą
i słodko śpi.

(Natan)

Śnią mu się teraz
lipy pachnące,
zioła na łące,
pszczoły brzęczące,
miód mu się śni.

Piosenka 2. Piosenki Dla Dzieci Smoka Edzia – „Jadą jadą Misie”

Piosenka 3. Śpiewające Brzdące – „Rysujemy misia”

(Ada)

Misie to dzieci przytulanki

Misie to dzieci usypianki.

Misie to dzieci przyjaciele.

Misiaczków nigdy za wiele.

(Olek)

Misie kocha każdy

I mały i duży

Są do usypiania i do podróży

(Aleksandra)

Są przyjacielem wiernym

Na lata dziecięce

Więc przytulaj misia

I bierz go na ręce!

(Małgosia)

Czas kończyć powoli wiersze, piosenki,

Ucieszą Was teraz muzyki dźwięki

Usiądźcie wygodnie przed nami,

Zapraszamy na Taniec z Misiami.

3. Taniec dzieci do piosenki „Gummi miś”.

4. Zakończenie. Wręczenie upominków.

5. Załącznik: przykładowe zajęcia przekazane wychowawcom w ramach części teoretycznej zajęć z okazji Dnia Pluszowego Misia.

*Katarzyna Żyta – Szulga
Nauczycielka w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Radwanicach*

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA uczniów klasy VIII szkoły ponadpodstawowej PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela WOS

TEMAT: Naród i ojczyzna

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE (PODSTAWA PROGRAMOWA):

UCZEŃ:

- wyjaśnia znaczenie pojęć „naród” i „wspólnota etniczna”,
- określa, czym jest „tożsamość narodowa”,
- wskazuje, jakie więzi łączą jednostkę z ojczyzną i tzw. małą ojczyzną,
- wymienia i opisuje symbole RP,
- podaje sytuacje, w jakich najczęściej wykorzystuje się symbole narodowe,
- wskazuje przykładowe elementy składające się na polskie dziedzictwo narodowe,
- wymienia święta narodowe,
- Przedstawia zasady właściwego zachowania się w trakcie uroczystości państwowych, świąt narodowych oraz wobec symboli narodowych.

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- - pojęcia: „naród”, „wspólnota etniczna”, „tożsamość narodowa”, „więź narodowa”,
- - poznaje i opisuje symbole RP i wymienia sytuacje, gdy są one wykorzystywane,
- - definiowanie elementów łączących jednostkę z ojczyzną i z tzw. ojczyzną lokalną,

METODY PRACY:

- techniki multimedialne,
- wykład z elementami pogadanki,
- filmy edukacyjne,
- praca z ikonografikami,
- praca z tekstem źródłowym.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer,
- Program Power Point,
- multibook,
- multimedia – film.

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut (w tym około 8 minut pracy własnej ucznia)

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Powitanie uczniów i czynności administracyjne (ok. 4 minut).

Część 2. Rekapitulacja wtórna – uczniowie odpowiadają na pytania zadawane przez nauczyciela odnoszące się do poprzednich tematów (ok. 5 minut).

Część 3. Nauczyciel wprowadza nowy temat, informując uczniów o jego zakresie problemowym (ok. 1 minuty).

Część 4. Nauczyciel omawia zagadnienia dotyczące pojęć takich jak: „naród”, „wspólnota narodowa” oraz „tożsamość narodowa”, korzystając z prezentacji multimedialnej w programie Power Point (ok. 3 minut).

Część 5. Nauczyciel wyświetla krótki film z multibooka (np. z wydawnictwa Nowe Era, temat: „Naród i ojczyzna”) dotyczący elementów składowych tzw. „wspólnoty narodowej”, po zakończeniu projekcji prosi uczniów o odniesienie się do zaprezentowanych w filmie pojęć, jeśli zajdzie taka potrzeba, odpowiedzi uczniów uzupełnia i poprawia (ok. 6 minut).

Część 6. Nauczyciel omawia zagadnienia dotyczące więzi spajających jednostkę z ojczyzną oraz z tzw. ojczyzną lokalną, korzysta z prezentacji multimedialnej w programie Power Point, w jej ramach prezentuje i omawia slajdy zawierające treści odnoszące się do omawianej problematyki (ok. 4 minut).

Część 7. Nauczyciel, wykorzystując prezentację multimedialną, przedstawia i omawia polskie symbole narodowe, prelekcję prowadzi w formie pogadanki z uczniami, jeśli zajdzie taka potrzeba odpowiedzi uczniów uzupełnia i poprawia (ok. 4 minut).

Część 8. Nauczyciel poleca uczniom odnaleźć w podręczniku informacje na temat sytuacji, w których wykorzystywane są polskie symbole narodowe (ok. 5 minut).

Część 9. Nauczyciel wymienia i omawia składniki polskiego dziedzictwa narodowego, korzystając z ikonografik zawartych w prezentacji multimedialnej w programie Power Point (ok. 5 minut).

Część 10. Nauczyciel prosi uczniów, aby odszukali informacje na temat polskich świąt narodowych umieszczonych w kalendarzu rocznym oraz zasad poprawnego zachowania w trakcie uroczystości państwowych, odpowiedzi uczniów uzupełnia, jeśli zajdzie taka konieczność (ok. 4 minut).

Część 11. W ramach rekapitulacji pierwotnej i ewaluacji przeprowadzonych zajęć uczniowie odpowiadają na zadawane przez nauczyciela pytania odnoszące się do 2 ilustracji z prezentacji Power Point, przygotowanej przez nauczyciela, przedstawiających obiekty polskiego dziedzictwa narodowego z list światowego dziedzictwa kultury Unesco (Rynek Starego Miasta w Warszawie, Zamek Królewski na Wawelu jako element Starego Miasta w Krakowie). Uczniowie - udzielając odpowiedzi, wskazują i omawiają elementy odnoszące się do polskiej kultury i tradycji. Jeśli zajdzie taka potrzeba, nauczyciel odpowiedzi uczniów uzupełnia i poprawia (ok. 4 minut).

Grzegorz Kochman – doradca metodyczny

Speeddating, czyli... szybka randka

Kolejny raz uczniowie mogli się przekonać, że wiedzę zdobytą w szkole można wykorzystać na każdym przedmiocie.

- No bo, proszę pani, czy to my dziś na angielskim?

- No nie, na polskim – uśmiecham się pod nosem.

Szybko wyjaśniam, na czym polega speeddating, bo tę formę pracy wybrałam na powtórzenie wiadomości o czasowniku (w klasach 7 i 6).

- Podzielę was na dwie grupy: jedna zajmie miejsce w środku koła, druga na jego zewnątrz. Usiądziecie naprzeciwko siebie. Każdy dostanie kartę pracy z zadaniami dotyczącymi czasownika. Wyznaczony czas pracy to 1 lub 2 minuty, w zależności od tego jak będzie wam szło. Każda para wykona wspólnie jedno zadanie. Po tym czasie osoby siedzące wewnątrz kręgu przesiadają się o jedno miejsce zgodnie z ruchem wskazówek zegara, osoby z zewnątrz – zostaną na swoim. Każde zadanie rozwiążecie z inną osobą.

Na początku jest trochę zamieszania, ale szybko doprowadzamy się do porządku. Wyznaczony czas mobilizuje do działania. Jest też trochę śmiechu, bo jak to XX i YY mają wykonać zadanie, skoro na lekcji nigdy się nie odzywają, w zeszyte pustka. Ano tak. XX i YY szperają w swojej pamięci, coś jednak notują. Czas pracy dobiega końca, wszyscy siedzą już na swoich miejscach – wrócili do pierwszej osoby, od której zaczynali. Sprawdzamy rozwiązania zadań.

Dzwoni dzwonek.

- To już koniec lekcji?!

- Tak, już koniec – znów uśmiecham się pod nosem.

Na następnej lekcji kończymy sprawdzanie poprawności wykonanych zadań. Pytam uczniów o ich przemyślenia na temat pracy metodą speeddating.

Minusy pracy: trzeba mieć wiedzę, trzeba myśleć nad zadaniem...

Plusy: Oooo, to lepsze niż praca w grupach, tu już nikt nie może się objąć.

Kilka wskazówek do pracy tą metodą.

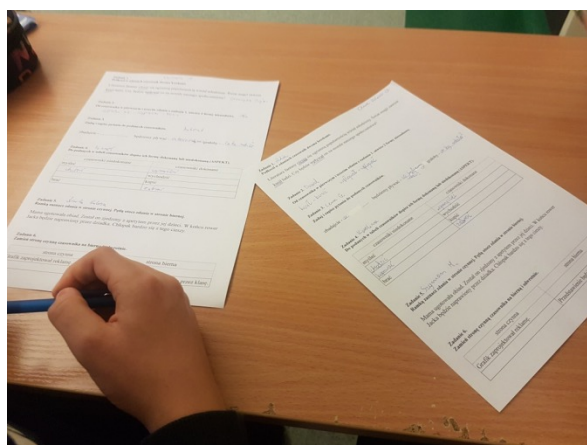
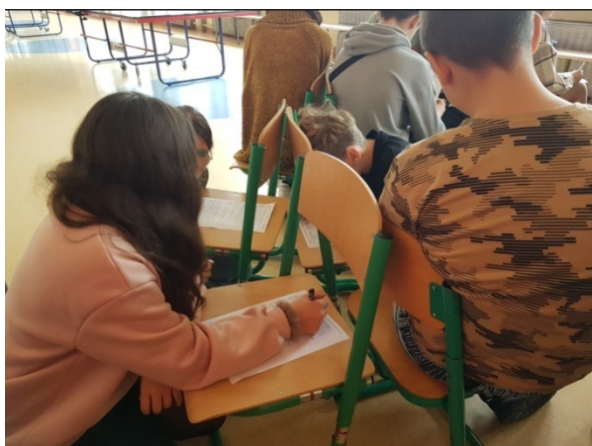
1. W karcie pracy umieszczam tyle zadań, ile jest par w klasie. Oczywiście można zrobić inaczej.
 2. Zadania powinny być krótkie, do wykonania w ciągu minuty lub dwóch. Przy zadaniach, do których uczniom brakuje wiedzy, będzie potrzebny dodatkowy czas – wtedy pozwalam też korzystać z notatek w zeszytach.
 3. W karcie pracy można umieścić różnego typu zadania: zamknięte (sprawdzają się w formie z egzaminu), otwarte, z lukami, z poleceniem dokończenia zdania lub tradycyjne.
 4. Przetestowałam 3 sposoby przemieszczania się:
 - uczniowie pracowali w dwóch kręgach na szkolnym korytarzu: szybciej było wynieść krzesła z sali niż odsuwać stoły i robić to w klasie (nauczyciel po dyżurze nie ma na to czasu);
 - uczniowie pracowali w klasie: ustawili krzesła i stoły w kształcie prostokąta (nauczyciel nie miał dyżuru, miał czas);
- uczniowie pracowali także bez zmiany układu ławek i krzeseł: osoby siedzące w ławce po prawej stronie (patrząc od strony nauczyciela) zmieniały swoje miejsce, przesuując się o 1 stolik do przodu.

5. Metodę tę można wykorzystać na każdego rodzaju lekcji polonistycznej i innym przedmiocie.

Zachęcam do zapoznania się z artykułem umieszczonym na blogu polonistka przy tablicy, który stał się inspiracją do moich lekcji.

<http://polonistkaprzytablicy.blogspot.com/2022/04/szybka-randka-rundka-z-bohaterem.html>

Zdjęcia przedstawiają uczniów podczas pracy metodą speeddating oraz karty pracy, które przygotowałam dla klasy 7 (czasownik i imiesłów) i 6 (czasownik).

Katarzyna Marciniak
Nauczycielka w Szkole Podstawowej nr 2 w Polkowicach

NASZA KADRA

RENATA CZAPCZYŃSKA

dyrektor Powiatowego Ośrodka Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego
i Doradztwa Metodycznego w Polkowicach

KATARZYNA WALECKA-MAJ

starszy specjalista ds. kształcenia ustawicznego nauczycieli

DORADCY METODYCZNI:

Grzegorz Kochman historia, wiedza o społeczeństwie

Agnieszka Sypko edukacja wczesnoszkolna

Dorota Szmidt język polski, biblioteka

Wiesław Ksenycz języki obce

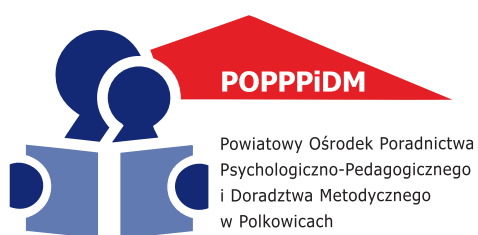
Adriana Ciupka informatyka

Krystyna Bajon plastyka

Dorota Maksymczak wychowanie przedszkolne, języki mniejszości narodowej i etnicznej

Justyna Marszałek kształcenie specjalne

Agnieszka Czerniawska matematyka

POWIATOWY OŚRODEK DORADZTWA METODYCZNEGO W POLKOWICACH

Placówka doskonalenia nauczycieli wchodząca w skład zespołu placówek pod nazwą Powiatowy Ośrodek Poradnictwa Psychologiczno-Pedagogicznego i Doradztwa Metodycznego w Polkowicach.

ul. Targowa 1, 59-100 Polkowice tel. 76 746 15 70
podm@polkowice.edu.pl **www.polkowice.edu.pl**

PLACÓWKA AKREDYTOWANA